

Hamlet.02

Sergi Belbel

Hamlet.02

(a partir del segon acte de *Hamlet*, de Shakespeare)

Sergi Belbel

Obra escrita amb una beca a la creació de la Generalitat de Catalunya, 2021

PERSONATGES:

HAMLET, jove desorientat que s'explica la seva pròpia història
i els qui s'escaigui que l'escoltin.

TEMPS:

cap i tots, com el d'un confinament.

ESPAI:

ment de Hamlet, amb tot el que comporti,
i qualsevol teatre buit, tancat o obert, a qualsevol lloc d'Europa o de més enllà
preferiblement sense pantalles.

NOTA:

les rèpliques de l'obra de Shakespeare són traducció pròpia.

INDICACIONS:

cap, tret de les anteriors.

HAMLET: Dues escenes. Tan sols dues escenes. Llargues, molt llargues, sobretot la segona. I a la primera, no hi surto. I a la segona, a més, em faig esperar una bona estona. Fet i fet, en Will em dona vint minuts de camerino ben bons. He fet un desgast tan brutal a la darrera escena de l'acte primer, allà, ho recordeu?, un dispendi d'energia i de cridòria amb els meus amics Marcel·lus i Horatio després d'haver vist el fantasma del meu pare i esverar-me com heu vist que m'he esverat (JUREU!!!, i al final de tot adverteixo als meus amics, és a dir a tots vosaltres, que d'ara endavant em faré passar per boig eixelebrat, etcètera) que necessito aquest temps per reposar forces. Vint minuts sense mi. Que si sou dels mitòmans que heu vingut a veure'm perquè soc jo que hi surto, patireu segur. Ho podreu suportar?! Vint minuts sense mi! Quin suplici! Si, en canvi, sou dels que valoreu més la feina de conjunt i no suporteu el divisme -perquè el teatre no el fan només els prepotents dels primers actors, que això està passat de moda i blablà-, aleshores, respireu. Vint minuts sense ell, oh, quin descans. Però si sou d'aquests que no suporteu els divos com jo, què coi hi feu, aquí? Com se us acut venir a veure una obra en què surten més de trenta personatges i un d'ells té gairebé la meitat del text sencer per a ell tot sol? Us penseu que això ho pot fer un actoret d'aquests sortit de la puta escola oficial de teatre que no para de criticar-ho tot entre classe i classe, fins i tot els seus i les seves pròpies companyes i que "raja" de tot el que es fa als teatres professionals perquè "quina puta merda d'intèrprets que sempre fan d'ells mateixos i no arrisquen res"? Au va, si sou d'aquests, foteu el camp! Vinga! Fora d'aquí!

Què? Us quedeu? Sou dels altres? Bé doncs, ara m'estaré una estona llarga sense sortir, ja esteu advertits! Em sap greu per vosaltres.

Vinga, va.

Escena primera, que té dues subescenes. La primera (de la primera), amb Polonius i Reynaldo. Reynaldo? Reynaldo?!!! Però, qui collons és ara Reynaldo?!! Lacai d'en Polonius. Apa, vinga, llencem la casa per la finestra amb el repartiment. Abans, quan el teatre el feien famílies senceres, és normal que totes les obres es farcissin de Reynaldos (i Reynaldes), que a més ajudaven a oxigenar una mica les escenes i els conflictes principals (perquè si hi ha escenes i personatges principals és perquè n'hi ha de

secundàries i secundaris, si no, no parlàrem ni de principal ni de secundari, tot seria principal, és a dir, tot seria jo i jo ho seria tot i a parir panteres!, que se us ha d'explicar tot, home!), i així també es donava feina als pobrissons i pobrissones sense gaire o sense cap mena de talent.

A veure. Explica-ho una mica més bé, coi! Sí, hòstia, que tu dius les coses d'una manera que sembla que tot ha de ser com tu dius. Sí, abans, si tenies la sort, o la desgràcia, de néixer en una família de còmics, doncs eres còmic des que naixies i de seguida t'atribuïen un paper de Reynaldo qualsevol, que serveix, com en aquesta primera part de la primera escena, bàsicament per servir gags a l'altre personatge, que és el bo, el gran i el que serà interpretat pel típic actor còmic de la companyia, aquell que ha nascut amb la flor al cul de la comèdia i que no pot fer res més que comèdia (cosa ben tràgica, d'altra banda, perquè en realitat ell el que voldria fer és de Claudi, o de fantasma del meu pare, és a dir de personatge seriós, però no, t'aguantas, no haver nascut amb la flor al cul de la comèdia, no haver-te passat tota la joventut explicant acudit als teus amigots i ara potser no ho series, el típic i tòpic actor còmic), per tant et toca fer de... Polonius.

Doncs vet aquí que en aquesta primera part de la primera escena, entre en Polonius i el paper de merda de Reynaldo, es produeix un autèntic diàleg idiota i absolutament tallable, és a dir, que la immensa majoria de posades en escena es poleixen, perquè ni disposen de mals actorets a qui acontentar amb un paper de merda ni el tipus d'humor dels gags és per tirar coets. A veure. Jo us explico bàsicament de què va l'escena. Després mireu -una mica per damunt, tampoc gastarem tant de temps per una cosa que amb un minut n'hi ha ben bé prou- les rèpliques de Polonius i anirem al que per a mi és més important de l'escena: totes i cada una de les rèpliques del pobre, malaurat i esquifit Reynaldo. No me'n penso deixar ni una.

Comença Polonius: dona-li aquests diners i aquestes cartes, Reynaldo. Que com a primera frase és, perdoneu-me, brutal. Sí, sí. Perquè venim d'on venim: fantasma de Hamlet amb Hamlet, venja'm fill meu, dubte: seré capaç de fer-ho?, juraments: JUREU!, amenaces o prevencions de bogeria: si em veieu fent el tarat, no us espanteu, veniu amb mi, seguiu-

me, veniu (ah, i veig que m'heu fet cas, que sou aquí, per tant heu respost a la meua demanda, gràcies, gràcies, us estimo!). I ve tot seguit el pallaso d'en Polonius i diu a un criadet miserable: Reynaldo, dona-li aquests diners i aquestes cartes. Diners i cartes? A qui? No pot ser a ningú altre que al bo (bé, això de bo és un dir, esclar) d'en Laertes, que fa dues escenetes de no-res ha fotut el camp a París.

Eeeep! Diners i cartes! Que potser el pobre nano ha marxat sense un duro i sense saber res de la família? Si pràcticament acabem de sentir tot aquell enfilall de consells de la boca del seu propi pare! No gastis més del que has de gastar, vesteix bé sense ser ostentós, sigues amic dels teus amics i no els fiquis mà, sobretot als més jovenets, etcètera etcètera. ¿Com és que al cap de tan sols quinze minuts... (sí, ja sé que si ho explico jo els quinze minuts es converteixen fàcilment en dues horetes, però què voleu que hi faci?, ho faig perquè tots i totes plegades entengueu com funciona tot això, que no vull que us deixeu ni mitja síl·laba per entendre, hòstia, ho faig a fi de bé i perquè pugueu anar a dormir a caseta amb la satisfacció d'haver entès per fi fins l'últim racó d'aquest coi d'obra mestra de tots els temps que és l'obra que es titula com jo i que va sobre mi, collons, que me n'hauríeu d'estar agraïts, que vulgui anar al fons de tot i que no passi ni una lletra per alt, ni la més petita insinuació que s'amaga entre línies com la d'aquesta primera i gegantina rèplica de segon acte que en Will ha regalat a en Polonius: dona-li aquests diners i aquestes cartes, Reynaldo. Que la rèplica en ella mateixa és idiota? Sí, molt! Que és innocent? No, gens! Per què? Què s'hi amaga sota aquestes paraules? No ho enteneu! Fa quinze minuts, Polonius parlava amb el seu fill Laertes que se n'anava a França. I ara està donant diners i notícies a un lacai perquè els hi dugui... a França? Què ha passat, aquí, senyores i senyors?!

Tu enviaries diners i un missatge amb les novetats de la família i al teu fill que se n'ha anat d'erasmus a París -o a fer-hi el pendó- al cap de quinze minuts que se n'ha anat? No!

Això és una...

EL·LIPSI TEMPORAL! Ha passat temps! Sí o no? Doncs clar! No sabem quant, però n'ha passat.

És a dir... ARISTÒTIL A PENDRE PEL SAC! (Bé, dic Aristòtil per no dir “fans aristotèlics renaixentistes”, que el pobre filòsof de l’antigor no en va tenir cap culpa, que de quatre pàgines mal girbades i pitjor redactades que es diuen Poètica o Sobre la Poètica –“Peri Poietikés”-, al cap de gairebé vint segles -vint segles, eh, al tanto! del menys quatre abans d’aquell al quinze-setze després d’aquell, eh?- se’n fes tot un manual de com s’han d’escriure les obres de teatre i es parlés d’unitats -ell no en parla mai- una de les quals és el temps, i que diu -la unitat, no el temps- que tota l’acció d’una obra ha de passar en... aguanta, que van forts... vint-i-quatre hores! O dotze, segons els més radicals! Perquè es veu que Aristòtil diu que la tragèdia es diferencia de l’epopeia perquè l’acció, en la tragèdia, s’esdevé durant un cicle solar. Que dius, a veure: el teatre, a Grècia, que es feia a l’aire lliure i al solstici d’estiu, començava quan sortia el sol i acabava quan es ponía. No deu referir-se el pobre home al temps de la representació i no al temps de les accions que s’hi expliquen? Perquè si analitzem bé totes i cada una de les tragèdies que han sobreviscut, no n’hi ha ni una, però ni una, que segueixi això de la suposada unitat de temps en un cicle solar. O sigui, Agamèmnon torna fet caldo de la guerra de Troia, la seva dona Clitemnestra que està enrotllada amb el seu germà Egist el mata, els seus fills respectius Electra i -ehem- Orestes planegen la venjança, Orestes mata la seva mare Clitemnestra i el seu oncle Egist, però la mare abans de morir convoca uns bitxos perquè castiguin Orestes, que el persegueixen, i finalment es convoca un judici solemne davant un tribunal diví que acabaran votant, amb l’ajut de la presidenta del jurat, la divina Atenea, si el nano és culpable i innocent i tot això... en una revolució de sol?! Apa vinga! Si per dur a un judici una persona en un país de merda d’aquests assolellats del sud d’Europa et cal com a mínim un any i mig o dos, home! Doncs això: el murri del meu autor s’ho manega per fotre un salt de collons, d’una simple frase que dic jo: let’s go together, veniu tots plegats amb mi, a la frase encara més simple de give him this money and these notes, porta-li (a en Laertes, se sobreentén) aquests calerons i aquestes paraules, Reynaldo. Què us en sembla? I els pedants que en el futur pontificaran: el·lipsi, d’això se’n diu el·lipsi, oh, quin orgasme, aquesta el·lipsi, com diran quan vegin en un tros de llençol blanc un os d’animal

que un home prehistòric molt pelut llença pels aires i es converteix en una dècima de segon en un vehicle interestel·lar, doncs que sàpiguen que l'escriptor de mi ja ho feia això, molt abans, i amb mà mestra.

Apa, doncs, han passat dies, qui sap si setmanes i tot d'una frase a l'altra. Perquè si el tal Reynaldo ha d'anar a París amb la noteta i els calerons, no us penseu que ho fa amb el vehicle de l'homínid reconvertit en superhome, en un pim-pam, sinó en carro rudimentari, amb la qual cosa, si més endavant en Laertes es presenta aquí després d'haver rebut el pobre d'en Reynaldo i agrair-li el reemborsament i les parauletes del papa, no ha haurà estat només cosa de setmanes sinó potser fins i tot de mesos. Tot això per dir-vos que en la meva història, malgrat els rotllos patateros que us clavo i que us fan pensar que el temps és més lent que viatjar amb una tartana arrossegada per un ase de la tercera edat mig cec, sord i coix de dues potes, el temps passa volant. Xim pom, del final del primer acte a l'inici del segon, ja en hem halat ben bé una bona pila de dies en què no ha passat res d'excepcional perquè sigui digne d'explicar-se.

Això vol dir que...

PERÒ JO NO TENIA TANTA PRESSA PER VENJAR-ME?! QUÈ COLLONS HE ESTAT FENT TOTS AQUESTS DIES D'INTERESTEL·LAR EL·LIPSI?! TOCAR-ME LA PEBROTERA? Doncs, amb tota probabilitat.

Ai... i així em va.

Bé, un cop aclarit els preliminars, anem al detall de l'escena. Primera part de la primera. De l'acte aquest segon de merda que és l'acte de tota l'obra on surto menys. I que per això és el que tallen més. I que per això... PROU, HÒSTIA, HAMLET, CENTRA'T!

Vinga, va. Som-hi.

Polonius no es limita tan sols a donar diners i una noteta a la desferra d'en Reynaldo (no dic desferra com a persona, eh? només com a rol, i com a intèrpret, perquè només a una desferra actoral se li pot donar un paper tan minso i esquifit; com us he dit, després repassarem totes i cada una de les seves rèpliques i ho veureu, tela marinera, el Willy), sinó que torna a insistir amb una insistència, perdó per la redundància, tan insistent, tan redundant, tan sinonímica, tan pleonàstica, tan plasta, en una paraula, sobre què dimonis ha anat a fer a París el seu fill Laertes, que l'home se l'imagina

borratxo tot el dia, drogat, fent el drogo de prostíbul en prostíbul, quan no directament en festes dionisíiques i orgiàstiques amb tota mena de meuques i tal vegada meucos (meuco? ai, sona fatal, això), tota mena de bagasses i bagassos (bagassos? de bagàs?, ai, també sona fatal, això; a veure, un moment!, que no hi ha paraula masculina *normal* per dir home mascle que se'n va al llit amb un altre home per diners i que no sigui el tecnicisme prostitut i el vulgarisme -i barbarisme- puto? doncs es veu que no, i així us va). Doncs això, escoltem les nombroses al·lusions al seu comportament i el que demana a en Reynaldo en boca seva: investiga la seva conducta, amb quins danesos es relaciona, quines companyies té, parla amb qui el coneix abans que amb ell, inventa't coses i les hi deixes anar, a aquests col·legues seus, a veure com reaccionen (deunido quin morro, el paio), coses com ara les bogeries típiques i tòpiques que es fan entre el jovent (meeec), com la beguda, les baralles amb espases (serà una metàfora?), les... les... dones (dit amb punts suspensiu a davant, com si hagués de dir una altra cosa), i ja està, faltes pròpies de l'excés de llibertat i d'una ànima fogosa, però tampoc sense passar-se, fent-te el simpàtic i tal i traient-hi ferro, i quan ja li hagi dit tot això... ai coi, ara no me'n recordo, del que anava a dir-te, ha ha ha! (això és així a l'original, eh? estic dient el text d'en Polonius que, ja us ho he dit, està fet perquè rigueu una mica, per oxigenar, abans de tornar al to tràgic, com una mena d'entremès, i ja veureu quan us digui les rèpliques d'en Reynaldo, us deixaré sense esma), ah sí, que quan els amics responguin amb frases com "amic meu", o "cavaller", aleshores confessaran que el van veure l'altre dia jugant a algun joc viciós o entrant en una casa de negoci, de barrets i així és com amb indirectes es troba la directa (oh, gran frase, rumieu-hi: trobar la directa per la indirecta, vet aquí el mètode dels hipòcrites, dels covards, dels que no gosen dir les coses a la cara i tot ho fan d'amagat, o dels supervivents com ell, i com tants altres, en una paraula) m'has entès?, observa tu el seu comportament i deixa'l tocar a ell la seva pròpia música (però què coi li està dient a en Reynaldo, que es deixi ficar mà pel seu fill?).

Bé, fins aquí tot el que diu i demana Polonius al pobrissó d'en Reynaldo. I quines són les rèpliques que el pobre nano li engalta com pot allà on l'altre

mínimament el deixa? Al tanto, que aquí l'escriptor dels escriptors, el gran geni de l'Olimp dels autors dramàtics de tots els temps, us sorprendrà, per la varietat de les tretze rèpliques del xaval, tretze! Som-hi.

U: Així ho faré, senyor meu;

DOS: Senyor meu, això pretenia;

TRES: Ah, molt bé, senyor meu;

QUATRE: Com ara el joc, senyor meu;

CINC: Senyor meu, això el deshonraria;

SIS: Però bon senyor meu...;

SET: Ah, senyor meu / això m'agradaria saber;

VUIT: Molt bé, senyor meu;

NOU: A "hi esta d'acord", a "amic", "o tal", i "cavaller" (OH, AQUÍ NO DIU SENYOR MEU, NO M'HO PUC CREURE! A VEURE SI JA NO HO DIRÀ MÉS!)

DEU: Senyor meu, esclar. (JA DEIA JO)

ONZE: Bon senyor meu...

DOTZE: Ho faré, senyor meu, i...

TRETZE: D'acord, senyor meu.

Què? Variat, eh? Com s'ho ha currat, el geni dels genis amb les rèpliques d'aquest personatge, eh? Quanta riquesa lèxica, morfosintàctica, semàntica... Ara... imagineu aquell actor... acabat de sortir de l'escola de teatre... li proposen sortir al Hamlet d'un director reputat... I el seu cap ja s'embala... Ai, frena, frena que pel Hamlet segur que no m'han cridat, que segut que el farà el seu actor fetitxe (mira que és lleig dir a l'actor favorit un actor *fetitxe*), és a dir el... el... el tal, o el qual... (poseu-hi el que esteu pensant...), ... (JO, SUPOSO, NO?! Ah... val.)... però potser em truca pel Laertes, ai m'encanta, i en seminari de lluita d'espases clàssica vaig treure molt bona nota i al currículum ho he posat així, amb negreta, ben destacat; calla... o potser és per fer l'Horatio... o per un encara més petit però bo com en Marcel·lus, així diré allò de la pudor al regne de Dinamarca, que la diré com ningú... Calla que no sigui per un més petit encara... en Fortimbràs?, a veure, no hi surt gaire però és el protagonista real de l'obra, tothom ho sap, Hamlet en el fons m'admira (ja s'hi veu el pobrissó, fent el Fortimbràs, ja en parla a la primera persona), i jo tindria l'última rèplica de

totes, que és la que l'espectador sempre s'enduu a casa... ai, potser em dona un dels dolentots aquells amics idiotes d'en Hamlet, en Rosencranz o en Guildenstern, però escolta, cap problema, que un autor de teatre segles més endavant els farà protagonistes a tots dos d'una obra sencera, justament per reivindicar-los i treure'ls la càrrega negativa que se'ls atribueix per, suposadament, traïr el seu amic de l'ànima, quan el que fan, els pobres, és simplement intentar ajudar-lo i fer-li tornar el seny (després en parlarem, d'aquest parell, quan surtin, que falta poc), o calla... que no em doni un dels enterramorts, oh, que bons, tots dos, la millor escena de l'obra sense cap mena de dubte, allà, cavant la fossa on troben la calavera del bufó aquell que tant s'estimava i el Hamlet l'agafa i diu allò de...

NOOOOO! SER O NO SER NO... QUE NO HO DIU NI HO HA DIT MAI AGAFANT CAP CALAVERA, IGNORANTS! I... IGNORANTES!

...pobre Iorik, això diu amb la calavera... El famós pobre, pobre Iorik... que el Hamlet no podria dir (continuo sent l'estudiant de teatre, ara, eh?) si jo no en desenterró abans els ossos (ja s'hi veu d'enterramorts, ara aquest també)... I aleshores, va el pobre actoret tot just acabat de sortir de l'ou de l'escola de teatre allà on l'han citat, tan content, tan esperançat (¿seré Laertes, Horatio, Marcel·lus, Fortimbràs, Enterramorts 1, Enterramorts 2?) i li diuen: apa, noi, pots estar ben content, que el gran director tal i qual (poseu-hi el nom de qui vulgueu, a mi qui faci la direcció me la ben repampimfla, mentre el Hamlet sigui bo... anava a dir sigui jo, ha ha ha! ai, de fet és el mateix, no?), el grandíssim director tal-i-qual i pasqual t'ha triat a tu per fer el paper de... Reynaldo! Apa, fote't! I el noi vinga fer memòria de tota l'obra en el seu cap, obra treballada i retreballada constantment a classe amb el profe aquell abusador i la profe aquella de veu que xiscla més que parla (ara la veu surt pel dit petit del peu, així, quan fent aquest estirament dic tururut... us hi heu fixat, oi que sí, que em surt del dit gros del peu?, no, bufona, no, et surt per la boca, i abans, en tot cas pel cul quan tens ventositats... pel dit del peu, es pot dir una ximpleria més grossa?); i repassa totes les escenes i les posades en ídem que ha vist del tal i del pasqual i no... no recorda qui és aquest Reynaldo dels nassos... I ja tenim el pobre noi amb el llibret anant a casa i obrint-lo i descobrint les seves putes tretze rèpliques tan i tan variades amb només "senyor meu",

excepte la novena, en la qual el que fa és repetir quatre paraules que ha dit el Polonius en una frase inacabada que ni s'entén, i el món li cau a terra al pobre xicot, però tot i així, el primer dia d'assaig hi va tan preparat, tan il·lusionat, tan ple de vida i d'esperança en el futur (per aquí es comença, pensa el pobre nano, ho sap tothom, tots els grans actors a tota la història de la humanitat, els autèntics genis de la interpretació, tots ells, sense cap mena de dubte, han passat sempre per un Reynaldo... tots!)

...

Què vull dir amb aquest silenci?

Tots els grans actors de la història han passat sempre al principi de les seves carreres per un Reynaldo... o similar?

Sí? Segur?

...

Voleu que us digui la veritat? L'espantosa, tràgica i autèntica veritat?

DONCS I UNA MERDA! NO!

NO. NO. NO i NO.

Els actors i les actrius potser no neixen i potser es fan, ho admeto, però un primer actor i una primera actriu neixen. Mai es fan. Que us quedi clar a partir d'avui. A tots. I a totes!

Que s'ho cregui ell, el pobre ingenu. I es presenta al local el primer dia d'assaig sabent-se fil per randa les tretze putes rèpliques de merda i va i li diu, al director: "senyor tal-i-qual i pasqual, he pensat, si m'ho permet... que podria dir els dotze "senyor meu" que tinc, tan ben escrits tots dotze pel geni dels genis, tots de manera diferent, miri:

U: senyor meu, dos: senyor meu, tres: senyor meu, quatre: senyor meu, cinc: senyor meu, sis: senyor meu, set: senyor meu, vuit: senyor meu, nou: seny... ai no, que a la nou no li ho diu, ha, ha, ha!, deu (que és la nou): senyor meu, onze (que és la deu): senyor meu, dotze (que és l'onze): senyor meu i tretze (que és la dotze i última): senyor meu.

Què?! L'hi sembla bé. I el tal-i-pasqual ja el tenim que es gira cap a l'ajudant de direcció i diu: ho veus com et vaig dir que aquest no l'havíem d'agafar?!

A veure, siguem sincers, aquest paper va ser escrit per a una nul·litat d'actor, el que deia abans, una desferra absoluta, i està destinat, sempre i

quan no el tallin, a una nul·litat d'actor. Per jove que un sigui, si a un li toca interpretar una merda així, el més digne que podrà fer mai és refusar el paper, tornar a casa i penjar-se dignament d'una biga del sostre, si el que volia era ser primer actor, o, si no, dedicar-se a ser al que realment sap fer: portar plats i copes de la cuina a la barra i de la barra a les taules. I punt.

Bé, ara fora conyes. No qualsevol pot fer el meu paper. Tots aquests que s'omplen la boca a les escoles, que no paren de criticar el que van a veure, que jo no sé què coi els pica amb tant de verí a la boca, bé, sí, els pica això: el verí que fabrica el seu cervell i que els surt per la saliva en forma de crítica àcida, o amarganta quan van a veure teatre, que enriu-te'n de la cicuta que li va tirar l'oncle Claudi a l'orella al meu pobre pare (ves que no fos saliva d'estudiant d'escola oficial de teatre, que sempre acostuma a ser la que més escurçons encobreix, no tan sols alumnes, eh? professors i professores incloses, ui sí), tots ells serien incapaços d'afrontar un paper com el meu i sortir-ne airosos... Tots!

Però deixem el pobre Reynaldo, que no m'ha fet res i que em fa més tendresa que ràbia amb els seus dotze senyor-meus, deixem-lo que se'n vagi a buscar en Laertes pels antres i la disbauxa parisenca i continuem.

Atenció. Meitat de la primera escena. Arriba Ofèlia. De la intranscendència reynaldo-poloniusa per fer passar l'estoneta i poca cosa més passem de pet, sense transició, a conflicte al canto, perquè la mossa encara no ha obert la boca que en Polonius li diu:

I ara, Ofèlia, què passa?

Acotació implícita (que vol dir que no està escrita): Ofèlia entra amb una cara especial o un caminar especial o el que sigui que fa que en Polonius digui això, esclar, perquè si ella entra com Sant Pere per ca seva, doncs no li ho diria pas.

I va la noia i diu... ara agafeu-vos fort, que sembla broma, però no... El primer que diu la mossa és..., -que sembla que hagi estat preparada per sortir a escena durant tota l'escena prèvia amb el Reynaldo, allà, amagadeta rere la porta, intentant no aforar (tothom sap què significa això d'aforar? Ah no? Després us ho explico, no patiu)-, doncs això, la pobra allà darrere aquella porta tota l'escena aquesta sonsa, que me la imagino comptant les rèpliques (senyor meu, un, senyor meu, dos...) del

desgraciadet d'en Reynaldo i un cop marxa ell i entra ella, respon a la pregunta de què passa que li fa Polonius dient:

Ai, senyor meu, senyor meu!

Nena! Que t'has reynalitzat, tu també? No, oi? Que tu ets una de les protes femenines, juntament amb ma mare... Que tu no ets la típica neneta acabada de sortir de l'ou a qui donarem una oportunitat... que tu has hagut de passar un senyor càsting, o senyora càsting, com déu, com deessa mana, filla! Tu també et passaràs tota l'obra dient...? No!

Perquè de seguida, la pobra afegeix: he passat tanta por!

Ep! Al tanto!

POR! Una altra vegada! No hem sortit de la por, fa uns minuts (que semblen hores, ja ho sé!) amb el fantasma del meu pare (bé, això si ho hem fet bé, bé, jo no, el responsable de la posada en escena, el tal-i-pasqual, i si no us heu pixat de riure), que ara surt la mosca i diu que ha passat una por que per poc s'hi caga!

I ara, abans que ella prossegueixi, ja m'imagino algú que pensa: PATAM! Ha passat alguna cosa grossa a l'el·lipsi, i segurament relacionada amb... en efecte, un servidor. I aleshores, la mosca ens ho explica:

Senyor meu (i dali!, n'acabarà dient tretze, perdó, dotze, com una vulgar reynalda?), estava cosint a la meua cambra... (Buduj, no podíem començar amb una imatge menys cursi i trillada?), quan el senyor Hamlet (ara em diu senyor a mi també, això no augura res de bo), amb la roba desmanyotada, al cap descobert, les mitges brutes, sense lligacames, caigudes fins als turmells, pàl·lid com la seva brusa, amb els genolls xocant entre si, i amb un aspecte tan lamentable que semblava acabat d'escapar de l'infern per explicar-nos-en tots els horrors, se'm va acostar.

OH, VALGA'M DÉU! ¿Vaig dir als meus amics Marcel·lus i Horatio que em faria una mica el boig o que demanaria a aquell jueu que es va fer cristià que em tirés a l'arena del circ romà i em passés cinquanta voltes per damunt amb el seu carro i una bandada de divuit cavalls pura sang? I Polonius li replica: boig d'amor per tu? Collons amb la imatge! Quan embogim d'amor ens deixem caure les calces? Ep, em refereixo al que vosaltres ara en dieu mitges o mitjons, eh, marrans? No, a veure, com a imatge és forta, eh?

La reproduïx per vosaltres.

...

A això li dieu vosaltres un boig d'amor per tu? Jo crec que l'enamorada o enamorat, si sentia alguna cosa per tu, en veure't així, més que por li agafa un col·lapse i canvia de nòvio a l'acte.

Senyor meu (una altra vegada?, serà aquest segon acte, l'acte dels senyor-meus?, portem deu minuts de text i si traiem tots els senyor-meus es queda en quinze segons!), no us ho sabria dir, però em fa por pensar-ho.

El què? Que vaig així de desmanyotat per la vida perquè t'estimo? Tu creus que la gent quan estima algú, es posa així? Vinga, que et convido a sopar, de tant que t'estimo? I et porto així al restaurant?

I què et va dir?, pregunta Polonius.

Diu que li vaig agafar el braç amb molta força... (ja hi som... assetjament violent...) i que després me n'aparto i traço el seu rostre a l'aire com si el dibuixés, durant molta estona. Ai, és bonic això, trobo. Quina pena que es digui i que no es vegi, oi?

Espera, deixa-m'ho fer ara.

...

...

...

He fet tres cares diferents, us n'heu adonat? Quina us ha agradat més? La primera? La segona? Ah, la tercera? Segur?! Doncs la tercera era ma mare, cabrons! Ofèlia era només la primera! I la segona, Laertes! No... a veure... malpensats, no, eh? Ho he fet expressament... fet i fet, són germans, s'assemblen molt... Bé, continuem, que de seguida em despisto per culpa vostra, òndia!

Per on anava...?

Ah sí, diu que després, li vaig sacsejar el braç... apa, més violència... Però a veure, un moment... Qui no ha sacsejat mai el braç a algú altre en un moment de nervis, o... per demanar ajut...? Ah... petita sacsejada... així... Ah, ajuda'm! (Això no és violència, oi que no? O creieu que sí?) No, perquè tot seguit, ella diu que moc el cap amunt i avall tres cops...

...

...

...

Us ha agradat?, i exhalo un sospir tan pietós i profund... Ah! que és com si tot jo em trenqués: aaaarrgsthcrashpatapampimpum! O que hagués arribat al final dels meus dies: txim-pom! Diu que després la vaig deixar anar i me'n vaig anar amb el cap girat damunt l'espatlla, com si enfilés el camí sense l'ajut dels ulls, fins passada la porta i que vaig sortir sense deixar de clavar la llum del meu esguard damunt seu.

Així, més o menys, vaja:

...

Maca, maca, la descripció, eh? I ara, què? Fareu cas d'Ofèlia, que clarament té símptomes alarmants de lleugers trastorns esquizoafectius (he intentat dir-ho de la manera més objectiva i científica possible per no ser acusat d'assetjador, que ja sé que no me'n podré deslliurar, a ulls del vostre segle, per molt que ho intenti)? ¿O deixem estar ara una mica les critiquetes aquestes de baix nivell i seguim una mica a veure si tot això té una justificació que encara no sabem, a més de la de fer-me el boig, com he avisat a tots els meus amics (això d'amics va per vosaltres, recordeu, eh? sobretot per vosaltres...)?

...

De res.

I Polonius diu: vine amb mi, hem de fer saber al rei que això és èxtasi d'amor (ah, goita, aquest home m'imagina refregant-me pels racons per sadollar els meus impulsos), que amb la seva pròpia violència s'autodestruïx i empeny la voluntat a empreses desesperades com la resta de passions que sota el cel pertorben la nostra naturalesa (què coi diu, ara?), em sap greu. Li vas dir alguna cosa que l'hagi pogut ferir?

Escolteu ara la mossa:

No, bon senyor meu (merda! un altre senyor-meu! jo ja no puc més!, però no em referia a això sinó al que ve ara:) però tal com em vau manar, li vaig tornar les seves cartes i denegar l'accés a la meva persona.

Ah, caram, denegar l'accés a la meva persona! Goita com ho diu, com un aparatet d'aquests que tots i totes plegades teniu ara, quan vols obrir un arxiu que no toca o que a l'aparatet no li dona la puta gana d'obrir-te'l

perquè et denega l'accés al puto arxiu de merda! A veure, estic segur que la pobra Ofèlia no ha fet res més que obeir les ordres del gamarús del seu pare: li denegues l'accés a la teva persona. Que diu persona com si digués arxiu, o cosa. Hola, bon dia, estimada. Error. Denegat l'accés. Però, no puc...? Que no, que no, accés denegat.

Per això deu haver embogit, diu l'altre com si hagués trobat la pedra de toc, la causa primordial de la creació. I sabeu què us dic? Doncs que era justament el que jo pretenia. Fer creure a aquest babau que el que em passa té a veure amb el fet de no poder fer l'amor amb la seva filla.

I... qui n'és la víctima de tot plegat?

Doncs com no, i per variar... la pobra Ofèlia.

Jo porto ja deu minutets sense sortir, tan bé, tan amics, tan a prop meu, tan bé que us he arribat a caure, amb tots els meus dilemes i les meves inseguretats i ara, en aquesta punyetera el·lipsi, a través de les paraules dels altres, més d'un de vosaltres -bé, sobretot més d'una, diguem-ho clar i sense embuts- ja comença a recelar de mi i de... i de mi, tu.

Sí.

De mi... tu!

I Polonius i la seva filla Ofèlia surten.

Vinga, va, escena dos i última!

Quèeeeeee?!

Última?!

Només té dues escenes, aquest acte? (Ja us ho he dit al principi!) Tan aviat ens deixarà anar?!

Què, ara us he deixat de pedra, eh?

Però si us dic que aquesta escena segona del segon acte és com una tragèdia d'Èsquil sencera, què, com us quedeu?

Alguns ja teníeu l'esperança que us deixaria sortir aviat, eh?

Doncs aquesta segona escena de segon acte és tan llarga com un dia sense pa, o sigui que acomodeu-vos bé i paciència.

Sobretot, perquè ara surten el rei i la reina, i jo encara em faig pregar. Ja us he dit que és l'acte on menys surto. I, ¿amb qui s'estan, ara, el meu antic només oncle i ara també pare adoptiu i la meva mare ex cunyada del seu actual marit? Doncs amb dos dels meus suposats millors amics, en

Rosencrantz i en Guildenstern i dic suposats perquè només amb el primer discursset que els amolla el rei ja podem imaginar que aquest parell no són vinguts aquí a ajudar-me en res i encara menys a compartir les meves penes, com sí que fan els altres dos, n'Horatio i en Marcel·lus.

Benvinguts, estimats Rosencranz i Guildenstern,

A més a més de les ganes que teníem de veure-us,

ha estat la necessitat del vostre servei el que ha provocat

que us cridem amb tantes presses. (Ah, la necessitat del vostre servei... El rei no s'està per orgues.) Segur que ja n'heu sentit parlar

de la transformació de Hamlet -en dic així

perquè ni pel seu aspecte exterior ni per l'interior no s'assembla

a l'home que era... Bla, bla, bla, ajudeu-nos vosaltres que sou els seus millors amics...

Tots dos resten muts, encara. Però la reina, s'hi afegeix:

Estimats amics, ell sempre parla tant de vosaltres,

que estic segura que no hi ha dues persones al món

que ell s'estimi més.

I més bla bla. I els suplica que es quedin allà al regne i que estiguin per mi.

Tot pagat, se sobreentén. I ara parlen tots dos, primer en Rosencrantz: vostres majestats tenen autoritat damunt nostre i poden perfectament sol·licitar els seus desitjos com un mandat en comptes d'una súplica. (Ai, no ho acabo d'entendre. O sigui, diu que obeiran perquè són bons súbdits, no per gust?) I Guildenstern afegeix: us obeirem tots dos i podeu disposar de nosaltres, al cent per cent, que posarem els nostres serveis de bon grat als vostres peus, esperant les vostres ordres.

O sigui: es pot ser més pilota, repugnant, llepaculs i miserable? Comencem bé. Els meus amics de l'ànima, de la infància, jurant a l'assassí infidel fidelitat per espiar-me? I la meva mare els en dona les gràcies? Us demano que aneu a visitar el més aviat possible el meu... aguanteu, que el que diu ara té conya: el meu..., literal, eh?... el meu massa canviat fill. Sí, sé que sona horrible però és el que diu. No diu el meu fill que ara està estrany o que ara es comporta diferent. No, no. Diu "el meu massa canviat", així, literal, "my too much changed... son". Curiós, eh? Com per anar-ho dient, quan et trobes amb algú, oi? Hola, massa-canviada-

germana-meva... estàs fatal... O ei, massa-canviat-amic-meu, com et va la vida? Una bona merda, oi? La pregunta és: que diguis canviat o molt canviat es pot arribar a entendre. Però... massa? Massa, respecte de què? On és?, qui la traça, la línia que fa que consideris que una persona s'ha excedit en els seus canvis? Canviat o molt canviat són termes aplicables objectivament a les coses i a les persones. Mi-te-la, la Maria, com ha canviat: era tímida i ara és extravertida. Bé. O... El Joan mira que era baixet i esquifit, eh? i ara és un armari, tu, ha canviat molt. Normal. Però "massa"? Quan diem "massa" estem afegint, sense cap mena de dubte, una consideració moral afegida, una crítica -dolenta, esclar-, una queixa, un retret més o menys explícit, un "no hi té dret". Si quan acabi d'estar amb vosaltres, en comptes de dir "estic molt cansat", dic "estic *massa* cansat", és perquè alguna cosa falla, i segurament per culpa vostra, perquè aquesta nit comparada amb la d'ahir o amb la de demà, amb gent més receptiva que vosaltres, és una merda de nit, i per això em teniu així de cansat, molt cansat, MASSA cansat. Ei, era un exemple, eh? No parlava pas de vosaltres, concretament. Ja m'enteneu.

Sigui com sigui, i mirant-ho des d'un altre punt de vista, una mare que diu del seu fill "el meu massa-canviat-fill", és una mare que està cagada. Que es veu venir la desgràcia. I des que ha començat aquest acte en el qual encara no surto (potser per això esteu així de poc receptius? és probable), tots els que hi apareixen no paren de dir: ui el Hamlet, que malament que està el Hamlet, està fatal, *massa*, que si ja ho estava a l'acte anterior, ara en aquest salt temporal que tothom us està indicant de manera implícita que acaba d'esdevenir-se, suposeu que és perquè a més a més del meu negre estat anímic, des que he sabut la causa de la mort del meu pare i us he fet saber, amics, o extensions dels meus amics (dels de debò, no d'aquests dos pallussos amb qui de petits ens fèiem palles a l'hora del pati i poca cosa més i per això diuen que ens anàvem sempre tan juntets, quina mania de confondre les necessitats de la carn amb els sentiments, hòstia!), que començaria a fer el ximple des d'aleshores, dic, ja imagineu que, per el·lipsi, eh?, he començat a dir i a fer tota mena d'animalades, és a dir que l'autor de mi ja us està indicant a cada rèplica, a cada intervenció de cada personatge, sigui rei o reina o de més a baix de l'escala com el miserable

desgraciat d'en Reynaldo-oh-senyor-meu-sí-senyor-meu-no-dic-res-més-que-senyor-meu o els masturbatoris postadolescents llepaculs dels meus mai amics Rosencrantz i Guildenstern-encara-no-s'han-mort-però-ja-ho-estem-desitjant-fervorosament, que prepareu-vos, que estic trigant a sortir, però que ara quan arrenqui, començarà el festival.

Això és així. Tot aquest llarguíssim preàmbul per dir tan sols això: aparteu les criatures, que vinc.

Però, no.

Encaaaaaara no vinc, perquè ara torna el pesat d'en Polonius, que es presenta davant el rei i la reina per...

No, abans de parlar-los de mi, torna a sortir el tema: la política. Noruega. La puta Noruega dels nassos. Polonius anuncia al rei que els ambaixadors que havien enviat a Noruega ja han tornat i esperen a la porta per informar de com ha anat la cosa. Ep! Més motiu d'el·lipsi, que de Dinamarca a Noruega no hi ha pas unes horetes, amics, que el transport a la meva època no és pas com a la vostra. Si hem vist els emissaris sortint a la primera part cap a Noruega i ara aquest titola ens diu que ja han tornat, no és fàcil deduir que han passat pel cap baix uns deu o quinze dies des de la part anterior... I és que no sortim del tema... quina obsessió, Willy!, un vers sí un vers no, no pares d'enviar el missatge subliminal de: el·lipsi, el·lipsi, ha passat temps, molt de temps, entre l'escena cinc de la primera part i la primera i segona d'aquesta segona... Que pesat, de veritat, no pararàs mai?

I això em fa pensar... aquesta obsessió per dir-nos tothora ha passat temps, us n'adoneu o no, que ha passat temps fora de la vostra vista i oïda?... em fa pensar que és una obsessió compartida per ell i per molts d'altres. De fet, un col·lega seu espanyol, pocs anys després d'escriure'm en Will a mi, redactarà un discurs molt divertit sobre l'art nou de fer comèdies en aquest temps on justament reivindicarà que pugui passar temps d'un acte a l'altre i que justament sigui el temps lineal el que defineixi no pas la totalitat de l'obra sinó només l'interior de l'acte. I que d'un acte a l'altre, fotem els salts que ens doni la puta gana. I diu que si algú s'ofèn per no seguir Aristòtil al peu de la lletra... doncs que no vagi a veure l'obra i santes pasqües.

I seguim amb Polonius, que de cop es fa el fatxenda i diu al rei, abans de fer entrar els ambaixadors, que sap què coi li passa a Hamlet i li ho farà saber tot seguit. Total, que entren en Voltemand i en Cornelius, personatges del tot sobrers en ells mateixos, com ja vaig indicar a la primera part però, pel que es veu, essencials per a la trama política. En efecte, en Voltemand porta la notícia que el rei de Noruega, col·lega del meu oncle, és a dir l'oncle d'en Fortimbràs (ah, ja hi som, no para de treure-hi el nas, el malparit, maldant per robar-me protagonisme... Com es diu aquesta obra? "La comèdia de Fortimbràs, príncep de Noruega?" No! "La puta Tragèdia de Hamlet, príncep de la podrida Dinamarca, hòsties!")... doncs això, en Voltemand diu que el rei de Noruega, ha fet suspendre l'exèrcit que havia preparat el nebot Fortimbràs amb l'excusa que anaven a conquerir uns territoris de Polònia perquè se n'ha adonat que, en realitat, anaven contra vós (contra el rei, és a dir, contra la corona danesa, és a dir, contra nosaltres, els danesos). Indignat, el rei noruec ha fet detenir en Fortimbràs i l'ha fet jurar que mai més s'alçarà en armes contra la vostra majestat (és a dir contra el rei, el meu oncle, contra la corona, contra nosaltres, contra els danesos) i que l'únic que li autoritza (i li donarà uns calerons per a fer-ho) és anar realment a Polònia per la qual cosa sol·licita permís per travessar els vostres dominis, és a dir, els del rei Claudi, és a dir els de la corona danesa, és a dir els dels danesos, amb la seguretat i garantia que trobareu en aquest document. Molt bé, diu el meu oncle, després el llegirem, el document, apa siau i gràcies.

A veure. Què passa aquí. Quan ja ens n'havíem oblidat dels noruecs i del maleït Fortimbràs, ara que estàvem a punt de veure com en Polonius explica al rei la causa real de la meua follia (que moro d'amor sexual per la seva filla i en no ser correspost és com si a un drogoaddicte li llevessis la seva dosi i estic en la pitjor fase de la síndrome d'abstinència), se'ns infiltra aquest Voltemand per assegurar-se que aquesta trama subterrània del maleït Fortimbràs no es mor, sinó que continua més viva que mai. El murri, amb l'excusa que anava pels polonesos, resulta que el que volia era atacar-nos a nosaltres? I diuen que el detenen, que primer et penses que el fiquen en una presó, i al cap de deu segons diuen que li han donat un bon feix de bitllets per tornar a atacar els polonesos? Però què li passa, a

aquest noi? Quina fal·lera li agafa amb tant d'ímpetu bel·licós? Per què en Will no para de fer-ne al·lusions cada dos per tres? ¿És perquè digueu això sí que és un jove cepat i trempat i amb ganes d'actuar i no el pusil·lànim aquest que després de trobar el pare mort i jurar que se'n venjaria encara no s'ha dignat a sortir, ves a saber si està roncant a la seva habitació, i pel que diuen tots els altres porta ben bé dues o tres setmanes sense fotre brot, fent l'idiota pels passadissos i sense acabar de fer ben bé re, mentre que l'altre s'ha ficat a Dinamarca com un toro, ha intentat atacar-nos per prendre'ns unes terres que considerava seves, ha estat detingut, tornat a Noruega, renyat durament pel rei, ell s'ha posat a plorar, va oncle, no et posis així, cony que estic lluitant per fer de Noruega un reialme com deu mana i sense els merders dels veïns, sisplau, deixa'm anar a Polònia, i el rei noruec l'ha perdonat i li ha donat una pasta i ara el nano està ja tornant a trucar a les nostres fronteres, ei, torno a ser en Fortim, va deixeu-me passar que no us faré res, aquesta vegada, que només vull anar a matar polonesos per recuperar el que és nostre? ¿Jo fent-me l'idiota i perdent el temps pels passadissos de palau mentre el nen aquest no para d'esvalotar-nos per tots els racons? Doncs sí. És així. Fixeu-vos-hi bé. Ja duem dues parts d'obra en què, de manera absolutament idèntica, es parla de mi -està rarot, el nano, ensopit, pensarós i fa coses molt estranyes- i quan vaig a sortir, de cop arrenquen a parlar del nano noruec -òstima, quin valor, el xicot, quina força, quina trempera i quina rauxa, és tot acció i determinació.

Fortimbràs, el meu mirall invertit.

Un mirall invertit. Curiós concepte.

Que potser tots plegats a la vida tenim en algun racó de món un mirall invertit de nosaltres?

Quin seria el vostre?

En fi, l'ambaixador Voltemand se'n va i ara sí, en Polonius diu que serà breu (diu una sèrie de parides realment gracioses i llargues per dir que serà breu) i ho diu: el vostre fill és boig. I no una, no, quatre vegades en tan sols tres versos. Mira el meu oncle i la meva mare i els diu: el vostre noble fill és boig. Jo li dic boig, perquè per definir la bogeria, què se'n pot dir sinó que és boig? Més matèria i menys art, li replica la meva mare. Coi, mama,

si consideres art la mamarratxada de rèplica d'en Polonius... I després de dir que soc boig tres o quatre vegades més, mostra a la meva mare una carta escrita per mi que diu... a veure... jo us l'estalviaria, la carta, però és que conté la que, per a mi, és una de les frases més bèsties de tota l'obra i que conté una paraula única no només en tota l'obra sinó en totes les obres del meu autor. Una paraula que no figura a cap obra més del meu autor. Una paraula que a vosaltres us resultarà senzilla, per ser habitual en el vostre llenguatge, però que quan va ser escrita i dita provocava un autèntic xoc, i que instigava a pensar que realment jo era boig. Aquesta paraula, a més, va permetre a un autor de molts segles més tard fer una misteriosa i enrevessada peça sobre mi posant-la, aquesta paraula, en el títol, al costat del meu nom. No avanço més. Sentim la carta que he escrit a Ofèlia i jutgeu vosaltres si és sincera o si és tan sols una estratagema, sabent que seria interceptada pel seu pare i que ell mateix acabarà donant, com veieu que ara fa, al rei i a la reina per fer-los pensar que estic com una absoluta regadora. La paraula en qüestió surt a l'últim vers. Sí, la carta conté una mena de poema entre tètric i bonic i diu així:

Per a la celestial, i ídol del meu cor, la molt embellida Ofèlia

(aquí en Polonius se'n fot, de l'ús de la paraula embellir, amb be alta esclar, en comptes de bella, també amb be alta, esclar, diu que és una frase lletja, dolenta, i personalment, hi estic d'acord)

En el seu excels pit pàl·lid, aquestes... Aquí la reina s'esvera una mica: això ha enviat Hamlet a ella?

Bona senyora meva, això no és res, diu Polonius. Llegeixo literalment. I ara sí, venen els versos. Al tanto.

Dubta que hi hagi foc a les estrelles

Dubta que es mogui el sol

Dubta si la veritat no és pas mentida

Però no dubtis mai del meu amor.

Oh, estimada Ofèlia, no me'n surto amb la mètrica. No tinc gaire art per explicar el meu desfici. Però que t'estimo tant, però tant, ho pots ben creure. Adéu (Adieu, a la francesa).

Teu per sempre més, estimada dama, mentre
(atenció, que ara ve!)

aquesta màquina li pertanyi,

Hamlet.

Ah.

Oh.

Com?

Mentre aquesta...

MÀQUINA

li pertanyi? A ell, vull dir a mi, o sigui, que em pertanyi?!

I quina màquina?

A què es refereix? Al meu cap? Al meu cor? Al meu cos?

Jo sóc doncs... una màquina?

Hamlet... màquina?

Sí... així va titular justament la seva obra un autor de teatre segles més tard, del país que va perdre la guerra dos cops seguits al segle de les dues grans guerres, un teutó entre pedant i trapella que m'estripa i m'esbudella (perdó per la rima) de mala manera, com si fiqués tot el que soc, tot el que dic dins d'una piconadora, o trituradora, o batedora, i en fes: "un dos tres", amb les meves paraules i també amb moltes d'altres personatges famosos, semblants a mi, de n'Orestes per descomptat però també d'en Raskolnikov, el xaval rus aquell que per fer un regal al món va clavar una destrat a la testa d'una vella filla de puta usurera que xuclava els diners i la salut als pobres miserables de Sant Petersburg però el regal se li va indigestar per culpa dels remordiments no previstos i tot plegat va acabar com un malson que va dur el pobre nano a la presó -bé, pobre, pobre... era un bon torracollons, aquest també, i un il·lús-, doncs l'autor aquest que us deia va posar paraules meves i d'en Raskolnikov i d'altres personatges a la batedora i va fer tres petites batudes de menys d'un segon -dzum-dzum-dzum- perquè tot quedés destrossat però no esmicolat, i els trossos resultants els va abocar a l'escrit com un vòmit de grumolls i li va sortir una mena d'engendro prou divertit i ocurrent que va titular amb el meu nom precedit del nom genèric de la batedora, justament. MÀQUINA.

Quina raresa. Com se m'ha pogut acudir una cosa així. Soc una màquina. Què és una màquina? Anem a l'arrel. Sempre cal anar a les arrels per saber el significat de les coses. Màquina, del llatí machina, de cals romans,

vaja, els quals, per descomptat, ho manllevem del grec (tot està manllevat dels grecs, hòstia!, jo mateix i tot, me cago en Orestes!), μαχανά, que vol dir astúcia, enginy, invenció. Ah, això ja em quadra més, que al mateix temps deriva de ρῆχος, que vol dir remei. Ah, goita. La màquina és allò que amb astúcia genera un remei per, se sobreentén, resoldre un problema. Ah, sí? Jo soc un remei amb astúcia per resoldre un problema? A veure, d'astúcia, enginy i invenció en tinc i de sobres, que ho he demostrat ja des de la meva primera rèplica (recordeu? a little more than kin but less than kind... però remei, remei... dels problemes... de moment... voleu dir que jo no en crec més que no pas en resolc, de problemes, o hi poso remei?)

Bé, però seguim, que amb això de la màquina m'estic encallant i no convé que m'encalli, oi que no?, que si no, no sortireu d'aquí fins la setmana que ve. Clar que això de comparar-me a mi mateix amb una màquina, si ho penseu bé... Que no!, que ja està bé, no?! Seguim, hòstia! Que n'ets, de pesat, sembla que enlloc d'un cervell que controlis hi duguís un giny independent de la teva voluntat, una màquina autònoma... Ah! Ho veieu?! Sí, és això, és això, no tant una astúcia per resoldre res sinó un mecanisme que s'ha activat tot sol aquí dins i que no para, no para... D'on surt l'energia que el fa bellugar? De l'existència mateixa? Continuarà bellugant-se, aquesta maleïda màquina imparable, més enllà d'ella mateixa, l'existència, vull dir, no la màquina? Qui dimonis l'alimenta?! No... no patiu, encara no hi som al ser o no ser, forma part d'una altra part, la tercera... Ja arribarà i tindrem ocasió de parlar-ne llargament...

Seguim, seguim...

Polonius continua parlant amb el rei i la reina amb la teoria que la causa de la meva follia és no poder gaudir de l'amor d'Ofèlia, però el rei, que és més viu que una mostela, en demana més proves, no només la lletra que han usurpat de les mans de la pobra noia i que han llegit públicament. I aquí en ve una altra, de les (ja nombroses) genialitats del meu autor.

Sabeu que pot arribar a passejar fins quatre hores per aquests passadissos?, diu Polonius. (El que us deia, igual igual que en Fortimbràs, eh? Ell en quatre hores ha saltat per una finestra, escalat quatre muntanyes, aixecat dos exèrcits, conquistat sis poblacions, passat per la presó, demanat perdó, cobrat diners, i tornat a l'assalt... i jo en canvi, apa,

passadís amunt i avall.) I continua: quan torni a fer-ho, faré que la meva filla se li acosti. Vós i jo ens amagarem darrere de les cortines per a presenciar llur trobada. Si no l'estima i aquesta no és la raó que hagi perdut el seny, traieu-me tots els càrrecs d'estat i m'envieu a la granja a viure en un carro. I el rei diu: ho provarem. I tot seguit, PATAPAM!

Aparec jo. Entro, per fi. PER FÍ, JA SOC AQUÍ, JA ERA HORA, NO?

I per què dic genialitat? Perquè entro llegint un llibre? Vosaltres penseu que realment estic llegint el llibre? Que el meu cap, la MÀQUINA del meu cap, està concentrada en les lletres escrites en el llibre? Sabeu perfectament que no! És un posat que faig, per fer-me l'interessant i fer-los creure a tots ells que soc en un núvol... I perquè el meu autor sap que serà un moment estel·lar dels meus, per regalar, als divos del futur que m'interpretaran, una entrada de diva absoluta, mireu, mireu com entro:

...

Entro, per descomptat, fent veure que llegeixo. I la meva mare diu: mireu com arriba el pobre miserable, tan trist, mentre llegeix.

Trist? Ai, em pixo. De trist, res, estimada mare. Entro enfotent-me'n de tots vosaltres a la cara, que ni m'estic assabentant del que veig en el llibre (fa quatre hores que llegeixo tota l'estona la mateixa línia, això si el llibre no està del revés), i que faig veure que no us veig. I el dubte que s'ha de generar en vosaltres ara mateix, la intriga, és saber si he sentit o no les dues darreres rèpliques abans de la meva entrada: vós i jo ens amagarem darrere les cortines per comprovar la seva bogeria, bla bla; provem-ho.

Recordeu. Suspense. Intriga. És molt diferent.

Suspense, o la tensió que provoca allò que vosaltres coneixeu i algú de nosaltres no.

Intriga, el que no sabem, ni vosaltres ni nosaltres.

Ara per ara, la genialitat és que el murri del meu autor deixa les dues coses a l'aire.

Suspense: sabeu que aquests dos pallussos del meu oncle fratricida i el seu lacai llepaculs s'amagaran rere una cortina per espiar-me.

Intriga: no sabeu si jo ho he sentit o no. Entro com una diva absoluta a l'escena fent-me l'innocent.

I rei i reina foten el camp i em deixen a soles amb el llepaculs.

Com esteu, estimat senyor meu Hamlet?

Bé, gràcies a Déu.

(Vaja, una primera rèplica de segona part que sembla fluixeta, sonsa, normaleta i pot passar desapercebuda... Bé, gràcies a Déu, quatre mots de no res per començar, finalment, aquesta segona part. M'he fet esperar tant per entrar amb aquesta puta merda de rèplica? Doncs no. NO! No ho és gens, de merdosa ni normaleta, si l'analitzem bé! Des de quan vaig donant gràcies a Déu de les coses, jo? I, encara menys, del meu estat anímic? Bé? Estic bé, jo? Ah, sí? I si ho estic, ha de ser gràcies a un ésser celestial que sé perfectament que no existeix? Aquesta rèplica està feta per fer brillar els divos, home! Fins i tot per arrencar-vos un petit somriure o fins i tot una riallada a tots i totes vosaltres. Mireu:

Com esteu, estimat senyor meu Hamlet?

Bé, gràcies a Déu. O béeee, gràaaacies a Déeeeu.

Ha, ha, ha. Em pixo. Si tots vosaltres sabeu que estic fet una merda! Com no us ha de fer riure!

Però tornem a la intriga, al dubte que ara teniu, que d'això va la cosa, de dubtes, tal com he deixat ja ben clar en l'intent de poema poc reeixit que he enviat a la bonica Ofèlia (dubta que tal, dubta que qual però no dubtis del meu amor): el dubte és si he sentit o no que seré espiat. No en teniu cap, ara per ara, de dubte sobre el que em passa. Us vaig anunciar fa dies que la meva actuació era per simular la bogeria i amb l'entrada de diva amb llibre que no llegeix i el "bé, gràcies a Déu" us anuncio clarament que és per on estic anant.

I atenció, que la meva segona rèplica és d'aquelles. Immillorables i intraduïbles.

Sabeu qui sóc, senyor?, em pregunta Polonius. I jo li dic (prepareu-vos):

Molt bé, ho sé molt bé, sou el peixater.

Ha, ha, ha. I dic el peixater quan hauria de dir la peixatera, amb perdó per les peixateres, que com dic a continuació, és un ofici ben respectable, el que passa és que no al·ludeixo a l'ofici en si de peixater, (o peixatera, que nosaltres no en tenim, de gènere, per sort nostra -i desgràcia vostra-), sinó al fet que als fishmongers, que aquest és el mot original, se'ls atribuïa, com vosaltres a les peixateres (masclistes, a més de classistes, per què no als

peixaters?), el fet de fer de mitjancer en els afers amorosos de dues persones, el que comunament se'n diu alcavota. I evidentment, continuo jugant amb l'ambigüitat del fishmonger, perquè quan en Polonius, ofès (o potser cofoi ja que la rèplica meva confirma les seves sospites) em replica: no, jo no ho soc (fishmonger), senyor meu, jo contra-replico: doncs m'agradaria que fóssiu un home tan honest com ho son ells. I així, si hi ha un peixater o peixatera en el públic que s'hagi pogut sentit vexat, es desvexa de seguida (ai, existeix desvexar? bé, és igual) i s'adona que del que he acusat realment Polonius és de la segona accepció del fishmonger (alcavota) i no pas de la primera (venedor o venedora de peix).

Dues repliquetes de no res i ja he posat les bases del que serà a partir d'ara tota l'escena: un festival lingüístic de malentesos, segones intencions, jocs i malabarismes lèxic-semàntics de l'alçada d'un campanar. Som-hi.

Honest, senyor?, pregunta el babau.

Sí, senyor. Ser honest, tal com va el món, és ser un home escollit entre deu mil.

És ben cert, senyor meu.

(Al tanto, que en venen de grosses:)

Perquè si el sol cria cucs dins d'un gos mort, com si la carronya li hagués fet bons petons... Teniu una filla?

(Apa, vinga, li dic si té una filla quan li parlo de gossos prenyats per la podridura! Com soc, eh?!)

En tinc una, senyor meu.

Doncs no deixeu que prengui el sol! Concebre és una benedicció. Però no de la manera que la vostra filla podria concebre... vigileu, amic!

Ep! El sol cria cucs, que la vostra filla no prengui el sol! Un moment! Cal que us recordi que a l'original, sol és sun i son és fill? A veure si el que li està dient és no deixeu que el fill (del rei, se sobreentén, és a dir jo) la prengui? I qui diu la prengui, diu, evidentment la prenyi? Clar... li deixo anar totes aquestes indirectes enginyoses (enginy, la MÀQUINA del meu cap) per refermar la seva teoria. I el pobre home mig monologa amb ell mateix -i vinga amb la meva filla- i acaba dient-me que ell també de jove patia fogots com els meus i va i em pregunta... atents i atentes totes, que en ve una

altra de llegendària, una merdeta de rèplica que ha passat a la història...

Polonius em pregunta: què esteu llegint, senyor? I jo aleshores li dic:

(què? totes i tots plegats? no? una sola paraula, repetida tres cops?)

Paraules, paraules, paraules.

...

Apa. Ja tenim una frase més per a la posteritat.

Que si t'ho mires bé, dius, paraules, paraules, paraules? doncs no n'hi ha per tant. A veure. Si es produís un diàleg com aquest: què estàs menjant? i l'altre diu: patates, patates, patates, creieu que aquesta frase passaria a la posteritat? Una sola paraula, que a sobre en l'original és un monosíl·lab: words, repetida tres cops! I això es converteix en una frase famosa a tot el món a totes les èpoques de la humanitat! I per expressar... el què? Doncs tantes i tantes coses! Però sobretot, destrossar, liquidar, anorrear qualsevol intent de transcendència fet per algú altre.

T'estimo, ets el millor que m'ha passat a la vida, des que et vaig conèixer, l'existència va fer un tomb per a mi, hi ha un abans i un després que tu arribessis com un huracà feliç, com mannà caigut del cel, a la meua vida.

I l'altre se'l mira i diu: paraules, paraules, paraules. I apa, tot el discursset anterior a la puta merda! De fet, quan vulguis engegar alguna cosa a la merda, ho dius i et quedes més a gust, impossible.

Per exemple, algú et diu: aquesta obra petulant, barroera, mal escrita, avorrida, insuportable, pitjor dirigida i tan sols passablement interpretada que fas no passarà certament a la història del teatre.

I tu respons: paraules, paraules, paraules! Ha! Perquè potser en el moment en què tu fas la puta i enverinada crítica, bonic meu, això és així, o es així *per a tu*, que al meu autor també li van dir aquestes coses tan sucoses a la seva època i mi-te'l ara. T'atreveixes, escopidor de verí en forma de paraules, a dir això de l'obra que es titula com jo?

Paraules, paraules, paraules. Digues sempre paraules, paraules, paraules, quan et sentis insultat i és un bàlsam ansiolític. Feu-me cas. Fins i tot ho pots dir cantant, com van fer sàviament una italiana i un italià al segle de les dues grans guerres.

Parole, parole, parole. (Soltanto parole tra noi.)

(Paraules, paraules, paraules. Les teves paraules per a mi no són res.)

Una paraula -paraula- repetida tres cops que acaba essent tot un lema mundial per a desemmascarar la tragèdia del llenguatge. O com amb el llenguatge ens donem hòsties a vegades per intentar explicar la veritat.

Desconfieu sempre de les paraules. Sempre. Us ho dic jo, un dels més hàbils constructors de paraules-paraules-paraules de tota la història. Per això la meva rèplica final tot just abans de morir-me serà...

Shhht! No avancem esdeveniments, que encara falta molt per això. (Ai, perdó per l'spòiler, ara ja ho sabeu. Mecatxis, no tinc remei, eh? -màquina: enginy per posar remei, i una merda!- sempre se m'escapen les coses, vull dir les paraules-paraules-paraules, no puc evitar-ho. Bé... ara ja ho sabeu... al final, em moro. Bé, com tots vosaltres, de fet... Jo ara soc al meu segon acte i moro al cinquè. ¿Sabeu a quin acte sou ara, vosaltres, de les vostres vides, si, com la meua obra, en tinguéssiu cinc? Primer? Sí, home, ja t'agradaria! Segon? Potser. Tercer? Ja has passat de la meitat, que ho sàpigues! Cinquè? No... si amb aquesta fesomia tan preciosa i la pell tan delicada tot just sembla a la frontera del primer amb el segon acte. I vostè ara què em dirà?: paraules-paraules-paraules. Ho veu? Sí senyora!)

En fi.

Paraules, paraules, paraules.

I de què es tracten?, em pregunta Polonius.

I jo, més joc de paraules: es tracten? qui amb qui?

Vull dir les paraules que llegiu.

Calúmnies, senyor! (El que dèiem). Aquest sàtir canalla (em refereixo al suposat autor del llibre que llegeixo) diu aquí que els vells tenen la barba grisa i la cara arrugada, i dels ulls, els supura ambre grumollós i resina de pruner (bona imatge per dir lleganyes, ecs, quin oi, oi?) i tenen una manca absoluta de seny i uns pernils ben magres... i amb tot, senyor, encara que m'ho cregui poderosament i absoluta, no em sembla honest deixar-ho imprès. Pel que fa a vós, senyor, podríeu arribar a tenir la meua edat si, com els crancs, caminéssiu enrere.

Quina manera més divertida de dir-li a algú que és molt més iaio que tu, eh? Tu, la meua edat? Mira, maco, m'atraparàs quan caminis com els crancs. Ha! Em pixo.

I Polonius, que és un tros d'ase però potser no tant, diu: tot i ser boig, parla amb un cert mètode. Per què no anem on passi una mica d'aire?

A la meva tomba? (Alça!)

Allà no n'hi ha, d'aire, diu Polonius. Després monologa tan tranquil·lament davant meu com si jo no hagués de sentir què diu: té el cap prenyat d'enginy per les rèpliques, aquella felicitat que sovint assalta la bogeria, que la raó i el seny a vegades no posseeixen amb tanta abundància (quanta raó té l'imbècil d'en Polonius aquí, amics i amigues meves!... Només els bojos poden ser una mica feliços; la raó i el seny hi estan renyits, amb la felicitat!) L'he de deixar i buscaré la manera que la meva filla i ell es trobin... Noble senyor, humilment us demano que em concediu el permís per deixar-vos.

I li dic (ep, que aquesta és l'hòstia:) no em podríeu demanar res que jo no us pogués concedir amb més gust... (ha, ha, ha, espereu, que no he acabat!), tret de la meva vida, tret de la meva vida, tret de la meva vida. Apa, repetit tres cops, com paraules-paraules-paraules! Però el burro no se n'adona, que són paraules-paraules-paraules, i en dir-li això de la vida, suposo que pensa que soc un potencial suïcida i ja em va bé.

I abans que se'n vagi el babau, arriben... tatxaaaaan, els meus dos "amics" Rosencrantz i Guildenstern que, atenció "suspense", vosaltres ja sabeu a què venen però no sabeu o ignoreu què en sé jo.

I en Polonius es gira per sortir d'escena i jo dic en veu baixa: quin vell més ximple i avorrit! M'has sentit? Sí? No? Tant me fot. I per fi se'n va i se m'acosta en Rosencrantz: Déu vos guard, senyor. I en Guildenstern: estimat senyor meu. I Rosencrantz: tu li fas la pilota?, jo més encara: el més estimat! I jo, què els dic? Doncs: bons amics meus, com va tot, Guildenstern? Oh, Rosencrantz! Oh, bons col·legues, com us va, a tots dos?

De moment, no semblo sospitar res. I aquí penseu: ui, a veure quant triga a adonar-se'n! O: esperem que se n'adoni de seguida! I és amb aquesta expectativa que contempleu tota l'escena. Patint per si aquest parell m'aixequen o no la camisa.

No és l'est ni res, el meu autor. Si prèviament no haguéssiu vist, vosaltres abans que jo, en Rosencrantz i en Guildenstern conspirant amb el pèrfid

del meu oncle per espiar-me, ara aquesta trobada us resultaria insípida i sense cap mena de gràcia, perquè el que esteu desitjant a hores d'ara és veure la meva trobada anunciada amb la preciosa Ofèlia amb aquells dos amagats darrere la cortina; doncs no! Queda tant per aquesta trobada que no serà ni en aquesta segona part, au, foteu-vos.

I els dos "amics" comencen a xerrar, suposo que nerviosos, perquè ells tenen la missió clara i concisa de fer que jo els reveli el meu secret sense que jo me n'adoni. Ho faré? Què en penseu, vosaltres?

Com us va, amics? Com a la resta de mortals de la terra, diu Rosencrantz. Feliços de no ser-ne massa, de feliços, diu en Guildenstern. No som l'última borla del barret de la Fortuna. Tampoc la sola de la seva sabata, els dic jo. Tampoc, senyor meu, diu en Ros. (Els diré Ros i Guil, que amb aquests noms tan llargs no acabarem fins demà passat no l'altre). Doncs potser aleshores és al nivell... de la cintura, o cap al mig, on trobeu els seus favors...? Apa, una marranada més! A veure, si els dic aquestes porcades, és perquè els més perspicaços (i malalts del tarro, com ara jo) entengueu que aquest parell i jo, de petits, teníem més complicitat en aquesta mena de bretolades sexuals que no pas en aspectes d'ordre, diguem-ne, platònic-espiritual. Sí, ben bé a dins seu, diu, tot seguint-me la broma, en Guil. I jo: dins les parts secretes de la Fortuna? És ben cert, que és una meuca! I què? Quines notícies porteu? Ros: Cap, senyor, tret que el món es torna cada cop més honest. Jo: Doncs s'acosta el Judici Final. Perquè les vostres notícies no són certes. Us faig la pregunta amb més precisió. Què li heu fet, estimadíssims amics, a la Fortuna per merèixer que us enviï a aquesta presó? Guil: Presó, senyor? Jo: Dinamarca és una presó.

PATAPAM, una altra per a l'eternitat, i ja en portem...

Mira que és una frase ben simple i idiota, eh? Doncs també s'ha convertit en un lema mundial. Canvia Dinamarca pel país que vulguis, pel teu, o pel teu... X, Y, o Z... és una presó, i ja ho tenim. Quin és el teu país?

...

"..." és una presó. Què? Sí o no?

Per tant, X (el país que sigui) és una presó. En el meu cas, Dinamarca. A la primera part, el meu amic Marcel·lus ja va dir allò d'alguna cosa put al regne de Dinamarca i jo ara ho remato dient Dinamarca és una presó.

Ros: Aleshores ho és el tot el món sencer. Au, sí, vinga, i què més. Un que hi està a gust a la seva presó podrida. I jo: i tant!, una de ben grossa, on hi ha diverses cel·les, masmorres i calabossos, i Dinamarca és de les pitjors.

Ros: doncs no pensem que sigui així, senyor.

Nem malament, amb aquest parell, eh? nem ben malament!

Jo: Bé, no ho és per a vosaltres, però no hi ha res que sigui bo o dolent si no penses que ho és. Per a mi és una presó. (Collons de déu, si ara aquests comencen a buscar-me les pessigolles, que es preparin.)

I ja us veig salivant davant la imminent esgrima verbal que s'esdevindrà a continuació. Potser no sabia que aquests dos tramen alguna cosa però amb quatre ximpleries de no re (per a mi no és cap presó, ai, per a mi tampoc, si això és una presó, que és un país tan guais, què deu ser la resta, oi?, hi, hi!), ja noto que el que em ve de gust és fer-los anar pel camí del pedregar. Amb... parole, parole, parole, per descomptat. Som-hi.

Ros: Això és a causa de la vostra ambició. (Què diu aquest, ara?) És massa estreta per a la vostra ment. Jo: podria estar arraulit sota una closca de nou o ser el rei de l'espai infinit, si no fos perquè tinc malsons. (leeeep!, d'allò més petit a allò més gran... o l'univers en una closca de nou, algun astrofísic reputat m'ho copiarà, això que he dit, en el futur, n'estic segur!).

Guil: malsons d'ambició (jo no sé què coi els ha agafat a aquest dos amb la puta ambició), perquè l'autèntica substància de l'ambició no és altra cosa que l'ombra del somni. Apa, vinga, una mica de filosofia barata de bon matí, que hem de fer gala d'estudis nosaltres dos, també. I jo: El somni mateix no és res més que una ombra. (Apa, supera-la). Ros: certament i jo dic que l'ambició (i vinga, i què més!) és d'una qualitat tan etèria que no és res més que l'ombra de les ombres. (Au, vinga, home, va!, vaig a fer un gir a aquesta conversa de lluços perquè si no, no en sortirem pas, d'aquí). Per tant els nostres captaires són cossos, i els nostres monarques i els herois desbocats, són ombres de captaires. (Eh? No sé què coi he dit.) Què? Anem a la cort? Perquè és ben bé que no estic per debatre, jo, ara. I tots dos a l'uníson (que monos, si no fossin tan burros): us acompanyarem

fidelment. De cap manera!, els crido. Si ho feu, us confondré amb els meus criats; i, us ho dic honestament i sincera: em serveixen ben malament. Però ara parlem com a amics, d'acord?: què (collons) us ha portat a Èlsinor? (Bé, el collons no el dic, només el penso, però vosaltres me l'heu sentit tan perfectament dins el cap que ja intuïu que començo a estar ben mosca amb els pajillers dels meus "amics"). Ros: visitar-vos a vós i res més. Jo: captaire com soc, també soc pobre donant les gràcies, tot i així, gràcies -i estic segur que el meu agraïment no val ni mig penic. No us han pas vingut a buscar, doncs? (Zas!) Heu vingut per voluntat pròpia? (i zas!) Espontàniament? (I zas!) Vinga, sigueu sincers i justos amb mi (i zas!) Vinga, vinga. (zas, zas!). Parleu! (Tatxaaaan!)

Jo, sincerament, si fos d'ells diria tota la veritat perquè ara deuen estar ben acollonits, els pobres. Guil: què hauríem de dir, senyor meu? Jo: Doncs qualsevol cosa. Però que respongui la pregunta (què t'has pensat, burro!) Us han cridat, i hi ha una mena de confessió a la vostra mirada que la vostra candidesa no arriba a ocultar del tot. Sé que el rei i la reina us han fet cridar. (Patapam, xim-pom, ara directament seran burros si ho neguen.) Ros: amb quina finalitat, senyor? (Burro.) Jo: Això m'ho heu de dir vosaltres. Per la nostra amistat i companyonia bla bla, sigueu sincers: us han cridat sí o no? (Jo no sé per què coi tinc tanta paciència amb aquests dos donant-los tantes oportunitats de redimir-se, els dec estimar de veritat, potser?). I ara ve una genialitat: en Ros mira en Guil i li pregunta: què hi dius, tu? I jo: Au, va! No us penso treure l'ull del damunt. (Això els ho dic a la cara o és un apart?) Si m'estimeu, no m'oculteu res. I en Guil finalment decideix no ser un burro i baixa de l'ídem: ens han fet cridar, senyor. I abans que continuï parlant, em ve una mena de pietat per tots dos i parlo jo per ells (que sempre ho faré més bonic, oi?). I dic: jo us diré per què i així, anticipant-m'hi, no vulneraré el secret que heu jurat mantenir al rei i a la reina (oh, a vegades sóc taaaan bona persona, però al tanto, que s'albira una confessió sincera).

Des de fa un temps, he perdut, sense saber per què, tota l'alegria que sentia i he renunciat a totes les meves ocupacions habituals; i certament, tot em resulta tan feixuc que fins aquesta bella creació, la terra, em sembla un tros de roca estèril. Aquesta volta meravellosa, l'atmosfera, mireu-la,

aquest intrèpid firmament damunt nostre, aquest sostre majestuós puntejat de flames d'or, doncs bé, no se m'apareix com res més que una forassenyada i pestilent amalgama de vapors. Quina obra d'art que és l'home, que noble, el seu raonament, que infinites les seves facultats, la seva forma, i com es mou de manera tan expressiva i admirable, actuant com un àngel, i tan semblant a Déu en intel·ligència; és la bellesa del món, l'animal més perfecte! I tanmateix, per què és per a mi només la quinta essència de la pols? Els homes no m'atrauen -no, les dones tampoc!, digui el que digui el vostre somriure.

Uala!

Alça aquí la que acabo de deixar anar. O sigui, que fort, no? I això de la rialleta de tots dos al final, què insinuava? Ho han fet quan he dit que no m'agraden els homes?, precisant que em referia ben bé al gènere masculí, al sexe dels mascles, concretament? Hi hi, no no feu aquesta puta rialleta, que m'heu entès perfectament. Dient que no m'agraden els homes, i especificant ben clarament les dones just al darrere (gràcies per la precisió aquesta vegada, Will), no estic parlant des del punt de vista sexual, m'enteneu? Dic que no m'atrauen les persones humanes, vosaltres dos, en particular, els primers de tots, hàgim fet el que hàgim fet de petits a l'hora del pati pels racons, queda clar?! Ros: No pensava en res, senyor. Sí, segur! I vaig i preciso, ben clarament: per què heu rigut, doncs, quan he dit que no m'atreien els homes? I Ros, enlloc de dir la veritat del que pensa, ves a saber si intensos records vibrants i batzegants de la infantesa, fuig d'estudi dient: doncs si els homes no us atrauen de cap manera, els espera una rebuda ben quaresmal (és a dir, ben casta), als comediants, per part vostra. Ens els hem trobat pel camí i ara venen a oferir-vos el seu servei.

Ah... comediants. Ja arriben els comediants!

Teatre. Teatre aquí, en el teatre. Un quart d'obra o més està pràcticament dedicada al poder i a la fascinació que el teatre exerceix en mi. I, per extensió, en vosaltres. Sóc un personatge de teatre fascinat pel teatre... Fascinat per això, això que faig ara, que fem ara... Sí, és una mica jo-em-meu-amb-mi, ja ho sé però bé que heu vingut, no? No hi vindríeu pas, aquí, si no us agradés el teatre... En Ros ha dit la frase màgica (ja venen

els comediants), i tot jo m'activo de mala manera. Ja ho veureu. Aquest ensopiment que duia i que impregnava tot el meu ésser... (segles més tard, qui no se'n senti impregnat de dalt a baix, d'aquests vapors ensopits, no podrà ser artista... *spleen*, n'arribaran a dir els molt pedants, i tuberculosos, ja em diràs, ho vaig inventar jo molt abans, aquest sentiment de tristor congènita) ...doncs se me n'anirà gairebé del tot... Oh, quina alegria! Ja venen els... ai... he dit comediants? I per què no intèrprets? O actors? O... els... jugadors... The players! Aquest és el nom real, autèntic... Ja venen els jugadors... Els que actuen, interpreten, fan comèdia... juguen! Com és que en la vostra llengua no teniu aquest mot? Jo soc un gran jugador. Jugador de les paraules-paraules-paraules, dels sentiments, fent veure el que soc el que no soc o fent creure que sento el que no sento... I viceversa. Ja heu vist l'entrada que m'he muntat amb el llibre a les mans... Sí, sí que hi ha part de veritat, de veritat absoluta en el fons del meu cor i no tot és fingiment, és només... que tot plegat forma part d'un joc... com tal vegada la mateixa vida... un joc, el joc de daus de la Fortuna...

Qui faci de rei serà ben rebut! Tindrà tots els tributs per part meva; el cavaller errant farà servir l'espasa i l'escut; l'amant no sospirarà debades; el turmentat acabarà en pau el seu paper; el pallasso farà riure a ple pulmó, i la dama jove ens dirà lliurement el que pensa, encara que hagi de trencar el vers blanc. Quins... comediants... intèrprets... actors... jugadors són aquests? (El meu autor només diu players, però si dic només comediants, es perd aquest matis del joc que té en la meua llengua original, bé, en la meua no, que és el danès, en la llengua del que em va escriure... Ei, en la dels veïns francesos també hi és: jouer, to play... jugar i fer teatre alhora... tot en un... Oh, maleïdes llengües que destrossen els matisos en passar de l'una a l'altra!). En fi, quins players són, aquests?

Ros: aquells que tan apreciàveu que feien tragèdia a la ciutat.

I què guanyen viatjant? Una residència fixa, tant per la reputació com pels beneficis, els seria molt més profitosa!

Ep! Alto aquí! Apa que no se li veu el llautó ara al meu autor! Willy, sisplau, quina grolleria, com escombrem cap a casa, eh? Com que fa uns pocs anys que ja tenim seu fixa allà... al globus... com el globus del meu cap... ara fem una mica d'auto propaganda subliminal i una justificació per

aquells que us critiquen que no viatgeu, que no voleu dur el teatre a províncies, que si esteu massa lligats a la capital, que si teniu aversió a la gent de poble, que també els agrada el teatre i no tenen tanta pasta per baixar a la capital cada dos per tres... Que tu eres de poble, Will, què fas menyspreant així els pobres espectadors i espectadores de fora vila? Sí... ja ho sé... només amb una companyia estable en una seu estable és com es pot perfeccionar realment l'ofici... ho sap tothom... i també és cert que mai a la vida hauries fet una obra tan perfecta com aquesta que duu el meu nom sense la "reputació" i els "beneficis" (que difícil que és combinar sàviament aquests dos conceptes: fama i diners, o glòria i teca, esperit i matèria, i que bé que ho ha sabut barrejar el bèstia-parda del meu autor), que et donen pau i tranquil·litat per anar a fons amb l'escriptura... Perquè desenganyem-nos... tuberculosos, tísics, deprimits, tristois del futur que justament prendreu el meu escriptor per mestre... si no hi ha teca no hi ha meca... Quan dic que una residència fixa fa més profit a la butxaca i a l'anomenada, què estic dient?: que anar de bolos pels pobles a l'aventura és molt bonic i molt romàntic i molt eixelebrat i tot el que vulgueu... però és una vida que s'esgota en ella mateixa i de la qual l'únic profit que trobareu és anar borratxo tot el dia, pollós, amb la moral per terra, i amb més possibilitat d'agafar la sífilis que de menjar calent... Què fan de gira, aquesta bona gent? Ros: els van prohibir fer teatre a la ciutat després de l'última innovació. Què deu voler dir, això? L'última... què? Ja no tenen aquella reputació com quan jo era a la ciutat? No tenen tants seguidors? Ros: No, de cap manera. Jo: Com és? Potser s'estan rovellant? Ah, bonica imatge per dir, quan els artistes han perdut la gràcia: rovellats! Ros: No, tracten d'agradar i de mantenir-se però han aparegut una colla de noiets, acabats de sortir de l'ou, que criden en comptes de recitar i que són aplaudits amb furor. S'han posat tan de moda i es burlen de tal manera del "teatre ordinari" -com ells l'anomenen- que molta gent d'espasa al cinto ha agafat por als de ploma d'oca i no hi gosen anar per por. I jo: Què? Unes criatures? I qui els manté? Qui els paga? Seran capaços d'actuar quan els canviï la veu i deixin de cantar? I quan es facin grans i actuïn als "teatres ordinaris" com tots els altres -cosa que passarà molt probablement quan

se'ls acabin els recursos- no protestaran contra els autors que han denigrat i que en canvi els assegurin el futur?

Uh... la cosa es complica... A què treu cap, ara, tota aquesta discussió sobre companyies de teatre i rivalitat dels actors de tota la vida amb el jovent que ara puja i que els menysprea? Hi està donant molta importància, oi? Voleu saber per què? Sí?

...

Tot això sona a venjança pura i dura del meu autor contra els jovenets aquests cridaners dels "Boy Actors"! No sabeu qui són? Eh, us ho explico en veu baixa perquè en Will no em senti, que si no, em deixa sense parole, parole, parole... Resulta que una colla de xitxarel·los que van posar en escena dues obres d'un rival total seu, en Ben, en Ben Jonson... a veure, bon autor i tal i amb bones idees, eh?, però que no fa ombra al nostre Willy ni n'hi farà mai, tot i que en Ben ho intenta de valent. Sí, per activa i per passiva, està absolutament obsessionat amb ell. I per això ha engegat una mena de campanya en contra seva (jo crec que per pura i simple gelosia) fent que una colla de jovenets irats (angry young men) al barri de Blackfriars, marginals, grollers, amb ínfules perquè presumeixen que ells són "el teatre del futur", representin dues de les seves obres (que no passaran pas a la posteritat) amb preteses noves tècniques de veu i de dicció per anar en contra dels dos grans teatres públics de Londres, un dels quals, per descomptat, és aquest que ens ocupa, és a dir, el famós globus que és la projecció del meu cap o viceversa. Aquí ho tenim, doncs, el nostre Will, tot i genial, també té aquesta cosa de sentir-se picat i aprofita aquesta llarga escena de mi amb aquests dos per enfotre-se'n una mica del seu rival Jonson i de la mare que va parir a tots aquells marrecs imberbes, ja hi tornem a ser, acabats de sortir d'una maleïda escola de teatre que, no podent accedir a l'autèntica meca, és a dir al globus, se'n van a l'altre barri a difamar-nos dient que nosaltres som uns antiquats.

Us penseu que això de les rivalitats entre la gent de la faràndula venia d'ara, o del vostre passat recent, del segle de les dues grans guerres? Ha, ha, ha! Va, home, va! Si ja venia dels tràgics grecs, que es mataven entre ells per guanyar un miserable trofeu! No hi ha teatre sense rivalitat! Com no hi ha joc sense rivalitat! Com no hi ha vida autèntica sense rivalitat! I al

públic els encanten aquests enfrontaments. Us encanta! En Ros ho diu: a vegades, per fer reflotar una obra on no es venia ni una entrada, es muntaven saraus amb els autors rivals i baralles i això feia apujar la taquilla.

Però guanyen els jovenets?!

Ros: I tant. Serien capaços de vèncer el mateix Hèrcules.

I jo: bé, no em sembla pas estrany si el meu oncle és avui rei de Dinamarca, i els que abans es burlaven del meu pare, ara pagarien vint, quaranta, cinquanta ducats pel seu retrat en miniatura. PATAPAM!, hòstia amb el palmell ben obert a la cara dels modernets aquests de merda: enfotent-vos de la tradició i del passat, triomfeu en el territori de les males arts i de les mentides, macos! I remato amb una sentència certament conclusiva i rotunda: oh, déu, no és natural, tot això, si la filosofia fos capaç d'explicar-ho! Ha! Certament, la filosofia no pot explicar la baixesa moral de l'enveja mal entesa, per una banda i, per l'altra, aquesta ràbia també baixa, vil i una mica xurrimangui del meu autor quan se sent atacat -ara que en Will no em sent- que li fa allargar-se tant amb qüestions que, ben mirat, poc o no res importen per a la trama principal.

O sí que importen?

Per què menystinc ara el poder del teatre i no m'adono que les disputes i les neures i les petites coses que impliquen els autors, els actors, els empresaris, tots els que s'hi dediquen, a aquest noble i vell ofici, no són altra cosa que un mirall de les disputes també miserables dels poderosos i gent infecta que mou els fils del món justament com titellaires refistolats?

Poso un mirall dins el mirall que ja és aquest espai i aquest temps que compartim.

I...

TATATARÍ-TATARÀ-TATARÀ-TATARÍ.

Sonen les trompetes anunciant solemnement l'arribada dels còmics-actors-intèrprets-jugadors!

Ja son aquí!

I jo tinc pressa per rebre'ls i despatxo en Ros i en Guil, els dono les mans i els dic que els acullo tot i la traïció que ja m'ensumava i els demano que no es posin gelosos si se senten menys ben acollits que els còmics, que

penso tractar amb la pompa que es mereixen. Sigueu benvinguts, malgrat que el meu oncle-pare i la meva tia-mare (ho dic així, literal, trobo que dir-li tia-mare a una mare té conya, no em digueu que no) s'equivoquin.

En què, pregunta en Guil.

I els llenço una altra frase d'aquelles que quedaran a la història com un enigma més, quan no com una ocurrència idiota o una brometa per fer-me passar per boig. Només sóc boig amb el vent del nord-oest. Quan bufa del sud, distingeixo un falcó d'una garsa. Dit així és un autèntic despropòsit. Perquè per dir garsa, no fa servir la paraula ordinària. No. En dic una de doble sentit, handsaw, que també vol dir serra de mà o serreta. I què hi pinta, una serra comparant-se amb un falcó? És que hawk, falcó, també se'n diu, de l'eina per enguixar parets. Puc distingir entre dos ocells o dues eines de manobre. Bé, tant li fa, sigui com sigui els vinc a dir que sóc boig segons bufa el vent, és a dir, segons a mi em roti.

I entra Polonius. Collons, no para aquest home. De fet, surt més que jo i tot en aquesta segona part. A veure què vol, ara. Me'n foto una mica davant dels altres dos i... què? Segur que ve a parlar dels actors. Senyor meu, us he de donar una notícia. Senyor meu, l'escarneixo (decididament, aquesta segona part és la part dels "senyor-meus"), us he de donar una notícia. Quan Rosci era un actor a Roma... Què faig jo, ara, citant aquest gran actor còmic de l'antigor, famós per la seva naturalitat...? El cito només per fardar de la meva erudició? M'agrada tant el teatre que em sé fins i tot el nom dels actors de l'antiga Roma? O no només? Els actors ja han arribat, senyor meu. Bah. Bah, me'n foto jo. Us ho juro, pel meu honor! Aquest home és idiota rematat. Però ara en Will li regala una rèplica deliciosa: es tracta dels millors actors del món, ja sigui per a tragèdia, comèdia, drama històric, pastoral, pastoral-còmic, històric-pastoral, tràgic-històric, tràgic-còmic-històric-pastoral, escenes indivisibles o poemes il·limitats. Ni Sèneca és prou greu, ni Plaute prou lleuger per a ells. Tant si segueixen les normes i el text com si van per lliure, no tenen rival. Meravellós com en Willy se'n fot de les maleïdes divisions de gèneres del teatre. El teatre és teatre i intentar reduir-lo a lleis, gèneres, subgèneres i altres parides, és de caps de suro rematats, com ara en Polonius. A veure, què esteu contemplant, ara, vosaltres? Una tragèdia? Un drama? A vegades rieu,

no? Per tant, també una comèdia! Tant se val. L'únic que realment importa és que no us adormiu (com aquell d'allà, eeep!), que em seguiu, que us deixeu dur, que us abandoneu i que de sobte, potser amb algun badall previ o un cop de cap involuntari (soc benvolent i t'ho deixo passar, va), us trobeu, sense adonar-vos-en, davant les portes imprevistes d'una imatge colpidora, d'un enigma insospitat, d'una emoció impactant, d'un pensament nou, d'una veritat profunda.

Oh, Jeftè, jutge d'Israel, quin gran tresor que tenies!

Eh? A què treu cap, això ara?! Això és una emoció impactant, una imatge colpidora, una veritat profunda o una ximpleria més de les meves?

Quin tresor, senyor meu?

Doncs...

Era la seva filla i prou
el que ell més s'estimava

Ja hi tornem a ser amb la meva filla!

Tinc raó o no tinc raó, vell Jeftè?

Digueu-me així, si ho voleu, però és ben cert que tinc una filla i que és el que més m'estimo.

No, no, així no continua.

I com continua?

Així:

Doncs per sort, com Déu vol,

I després, ja ho sabeu:

va acabar passant el que havia de passar.

La primera estrofa d'aquesta cançoneta pietosa us explicarà molt més...

Però mireu qui ve a fer que no m'enrotlli més!

Benvinguts, mestres, sigueu molt benvinguts tots plegats!

...

Vinga, va, no us feu els ronsos! I les ronses!

Poseu-vos aquí...

Així...

...

Oh!

Ohhh!

Quin gran goig que feu, quina joia! Us veig molt bé! Oh... tu no t'has afaitat des de l'última vegada que ens vam veure, eh marranot? Què? Vols presumir de barba, tu ara? I tu, estimada meva. Ai, verge santa, mireu-la bé, per l'amor de Déu!, però com has crescut! Si estàs més alta que l'última vegada que et vaig veure amb aquells sabatots de taló!, on vas tan amunt, nena? Tapa't bé la gola que allà dalt hi fa més fred i se't cascarà la veu i hauran de suspendre! I si per escalfar la veu allà dalt, et prens alguna cosa i et descuides, en comptes de fer un te o un cafè amb llet acabaràs fent un cafè amb Déu! Ha ha ha, és un acudit antic, ja ho sé, estimada... a l'original diu unes altres coses, però si les tradueixo literalment, ara no s'entendrien gens.

Però vinga, va, unes paraules, amics i amigues meves! Vinga, doneu-me una mostra del vostre art, un parlament d'aquells plens de passió!

Vinga!

(Quin parlament, senyor?)

...

Un que us vaig sentir una vegada però que no s'ha vist mai en teatre encara o només es va fer un cop perquè no va agradar a ningú, era com donar caviar a la plebs! En canvi a mi -i a d'altres persones que tenen un judici fins i tot més exigent que el meu- em va semblar una obra excel·lent, amb escenes ben portades, escrita de manera sòbria i enginyosa. Recordo que algú va dir que els diàlegs no tenien prou salsa perquè la trama resultés saborosa, ni cap marca d'estil que pogués revelar afectació en l'autor, tot i reconèixer que la seva manera d'escriure era honesta, tan sana com harmònica, i bastant més bonica que bona. Hi havia un tros que em va colpir especialment... Aquella narració que Eneas fa a Dido i sobretot quan parla del cruel assassinat de Príam. Te'n recordes?

...

Sí, te n'has de recordar per la força, no pots haver-ho oblidat, oi que no?

...

Si encara roman viu dins la teva memòria, que segur que sí... va, no siguis tímid... (No pateixis, ja arrenco jo i si de cas, tu em segueixes després, d'acord?) Com feia? Com feia? A veure...

Pirros enfurismat, com una bèstia a Hircània...

No, no era així, oi que no? Sí o no?

...

Ah. Ja m'ho semblava. Calla, no, no te m'avancis! Ja em ve! Comença amb Pirros, sí... Puc? Gràcies. Si no ho faig bé, tu corregeix-me, eh?

Pirros enfurismat, amb l'armadura fosca,
com negre el seu propòsit, i ben bé com la nit
quan anava amagat dins el cavall sinistre,
tenyeix el seu semblant de brea horrible i negra
i el seu escut fatídic. Des del cap fins als peus,
ara tot ell és roig, horriblement tacat
amb la sang dels seus pares, mares, germanes, fills,
cremat, cobert de cendres dels carrers incendiats,
que escampen una llum tirànica i damnada
sobre aquest crim horrible. En flames d'ira i foc,
i tot ple de grumolls de la sang coagulada,
i els ulls com dues brases, un Pirros infernal
busca l'ancestre Príam...

I ara, continua tu, vinga!

No, espera, que Polonius em mira i sembla que vol dir alguna cosa.

Per Déu, senyor meu, oh, que ben recitat! Quina dicció més bona i quina interpretació més mesurada. Gràcies, idiota, gràcies.

Vinga, ara tu, va, continua... O tu... O tu... O vinga, tots plegats.

(No us en recordeu? Aix, aquesta memòria! Va, una petita ajuda, però no ho digueu a ningú, eh? Què us penseu que estava llegint quan he entrat a escena? Aaaai. I tinc més còpies i tot. Vinga, som-hi, segueix... amb el teu art, eh? com només tu saps fer-ho... I tu, i tu i la resta, ajudeu-me! Ho hem d'escenificar, tot això!). Som-hi!

...busca l'ancestre Príam...

...

...I el troba tot seguit,
fent cops als grecs a l'aire. La seva espasa antiga,
rebel en el seus braços, resta on l'han feta caure,
resistent-se a manar. En lluita desigual,
Pirros cau damunt Príam, l'ataca ple de fúria,

pro amb el xiulet i el vent de l'espasa cruel
l'ancià ja cau a terra. I, mig morta, llió,
sembla rebre aquell cop, i els sostres incendiats
cauen i s'estavellen i amb un so horrible inunden
les orelles de Pirros. Compte! La seva espasa,
que ja queia damunt del cap blanc com la llet
del venerable Príam, resta suspesa a l'aire.
I, el tirà Pirros, dret, com pintat en un quadre,
neutral en el propòsit i també en la intenció,
no fa res.

Pro com veiem sovint, abans de la tempesta,
un silenci en el cel, els núvols aturats,
vents violents emmudits, i per sota, la terra,
callada com la mort abans que el tro no esclati
i ho destrueixi tot, després d'aquesta pausa,
Pirros sent dintre seu renéixer la venjança.
Ni els martells dels ciclops no van caure damunt
l'armadura de Mart, forjada per ser eterna,
amb menys remordiments que l'espasa sagnant
de Pirros damunt Príam.
Fuig, fuig, Fortuna, meuca! I vosaltres, oh, déus,
congregueu-vos plegats i usurpeu-li el poder!
Trenqueu-li tots els radis i llandes de les rodes,
i la resta, llenceu-la des del turó del cel
fins al fons de l'infern.

Molt bé! Excel·lent! Quina meravella! Però espereu, espereu, que en
Polonius ens vol dir alguna cosa.

És massa llarg, això!

Au! Ja hi som! Ja havia d'intervenir l'aixafa guitarres! Però, compte, perquè
potser algú altre també ho pensa. Que de Polonius no n'hi ha només a
l'escenari... Que també n'hi pot haver, de camuflats, per aquí. Polonius que
tal vegada han vingut a acompanyar la seva senyora... O Apol·lònies,
també, per què no? Generalment els talossos com aquest acostumen a ser
tot homes, oi?, però de tant en tant, se n'escapa alguna, també, d'aquestes

de... ai, molt interessant, sí, però amb deu minuts menys, trobo que guanyaria molt... Tot allò del Pirros aquest amb l'espasa damunt Príam... a què treu cap ara? Jo ho hagués tallat, no calia!

No calia?! Quina poca sensibilitat per l'art autèntic! Oi que sí?

Espereu, espereu, que tinc ganes de respondre a aquest mancat de sensibilitat d'en Polonius, i per extensió a altres Polonius i Apol·lònies, com es mereix.

És massa llarg, això? Doncs ja ho tallarà el barber com fa amb la teva barba. Segueix, sisplau, que a aquest només li agraden les ballarugues i els acudits picants, si no, s'adorm!... Continua fins que surt Hècuba. (Reina de Troia, dona de Príam, pels Polonius i Apol·lònies de torn que no esteu al cas de mitologia grega...). I com que és reina... així de passada potser també podré fer algun joc dels meus referit a la meva mare... Segur que sí, oi?

Doncs clar! Vinga, tira, tira!...

Oh, qui hagués pogut veure la reina ben coberta...

La reina ben coberta? Ha!

Sí, sí, molt bé, la reina ben coberta està molt bé! Sí, esclar, ara Polonius vol fer creure a tothom que la meva mare és molt púdica! Sí, sobretot quan és al quarto amb l'oncle, va ben coberta, eh?! Ah! Prou! Traieu-me aquestes imatges del cap, sisplau, la meva mare despullada! No us passa a vosaltres, que us violenta la imatge de la vostra mare en pilotes? Va, tornem a Hècuba. Va! Va!

...corrent tota descalça, desafiant les flames
amb els seus plors i llàgrimes, amb un drap sobre el cap
en lloc de la diadema enjoiada, i per roba,
al voltant del seu ventre vell i abans tan fecund,
una manta atrapada al vol entre la por.

Qui ho hagués pogut veure, amb llengua enverinada
hauria declarat traïdora la Fortuna.

Pro si els mateixos déus l'haguessin contemplada,
mentre mirava Pirros com gaudia, malvat,
esquarterant els membres de l'espòs amb l'espasa,
el crit que proferí de dolor tan sobtat

-tret que els afers mortals no els afectin en res-
hauria humitejat els ulls ardents del cel
i commogut els déus.

Mireu! Mireu! (Soc Polonius.) Li ha canviat el color de la cara! I té els ulls
plens de llàgrimes! Pareu, sisplau, pareu!

A mi també m'heu fet emocionar (Ara soc jo). Ho heu fet molt bé. Gràcies...
gràcies per regalar-nos tantes emocions...

Vinga, retireu-vos... Ja acabareu de recitar-ho més tard.

Senyors, un fort aplaudiment per aquests meravellosos... còmics... actors...
intèrprets... JUGADORS! Vull que rebeu el millor tacte possible. Perquè
vosaltres sou el compendi i la crònica del temps present. Us desitjo un
epitafi horrible quan sigueu morts molt abans que una mala crítica en vida.
Els tractaré com es mereixen, diu Polonius.

No! Hòstia de Déu, molt millor encara! (Us ho juro que en Will escriu
literalment hòstia de Déu; bé, diu cosset de déu, però això és el que és
l'hòstia, no? el cos de déu en petit!) Hòstia de déu, no! Molt millor encara!
Si tracteu algú com es mereix, qui diu que no rebrà una galtada tard o
d'hora? Tracteu-los segons el vostre honor i dignitat, i així, com menys
coses es mereixin, més mèrits tindrà la vostra generositat. (Per entendre
bé aquesta frase, l'hauria de dir més a poc a poc o rellegir-la dues
vegades, però ara no tenim temps.) Acompanyeu-los.

Veniu, senyors, veniu...

Acompanyeu-lo amics i amigues. Demà hi haurà funció, oi? Escolta, tu, vell
amic... No podríeu representar *La mort de Gonzago*?

...

No em sentiu? La podríeu representar o no?

Ah, d'acord. Vull que sigui demà. Podríeu estudiar-vos dotze o setze línies
que a mi m'agradaria intercalar-hi? Podríeu fer-ho?

...

Podríeu fer-ho?!

...

Ah, d'acord. Seguiu aquell home i, sisplau, no us en burléssiu pas!

I així és com surten els còmics i jo...aleshores...

Ai, no, que no estic sol encara, que encara hi ha aquells dos suposats amics d'infància! Ja ni me'n recordava, de vosaltres, amb tot això dels actors i la comèdia... Ai, perdoneu! Ros, Guil, apa, aneu passant, ens veiem a la nit, amics, sigueu benvinguts a Èlsinor. Ros: molt bé..., senyor meu. (Ja us ho he dit, voleu que aquesta segona part sigui menys llarga? Traieu tots els senyor-meus del text i se us queda en tres minuts).

...

Mi-te'ls... mi-te'ls com se'n van tots dos... amb aquest posat que revela clarament la seva traïdoria... Ja ens tornarem a trobar i us faré tocar la flauta, ja... Literalment.

I en fi, ara sí. M'he quedat sol, tot sol i quan em quedo tot sol... em sap molt greu però sí... ja sabeu el que ve ara, oi? I no us queixeu pas i no em toqueu el que no sona que en aquesta segona part no n'hi ha hagut cap, cap ni un, de moment en què em quedo sol i llenço al món (el món sou vosaltres i vosaltres sou el món, almenys el meu, el meu món) un dels meus famosos monòlegs, o sigui que tranquils, acomodeu-vos bé i pareu atenció, que a més de ser l'únic també és l'últim monòleg d'aquesta tongada. Va, un petit esforç que això s'acaba! No comentaré res del monòleg per no fer-ho més llarg, us ho juro. Bé, us ho juro, no; us ho prometo, que jurar fa lleig. Bé, més que prometre, que si després no ho compleixo no m'ho tireu en cara, diré que *intentaré* no fer-ne comentaris al marge. Som-hi.

Sí, sí, que Déu us guardi. I ara estic tot sol.

Oh, que dolent que soc, que vil i que groller!

Que no és pas monstruós que aquests actors aquí,

tot i en una ficció, en somnis de passions,

puguin sotmetre l'ànima als dictats de llur ment,

de manera que el rostre tot sencer empal·lideixi

i els ulls s'omplin de plors, els gestos s'enfolleixin,

i se'ls trenqui la veu i la resta del cos

s'adapti als seus dictats? I tot això per res!

Per Hècuba!

Què se'ls en dona Hècuba? I a Hècuba, ells, menys!

Per què ploreu per ella? I què farien, doncs,

si tinguessin les proves i els motius de dolor
que tinc jo.

(apa, ja està, ja havia de sortir-me l'ego, òstima, de debò, soc incorregible, eh?, tan bonic que m'estava quedant aquest cant d'amor per aquesta feina tan meravellosa i admirable i enigmàtica i plena d'empatia -que us recordo que ve de pathos, sofriment, i em- amb, sentir com a propi el sofriment dels altres, doncs, és bonic o no?- que té l'ofici d'actor... clar que ben mirat, tampoc hi ha cap actor que no tingui vanitat, i jo, que no soc actor i que per això em costa entendre aquesta cosa de l'empatia, en canvi sí que reconec que en això de la vanitat, em guanyen pocs, sí, vanitas vanitatis, o vanitatum, que deia el rei hebreu aquell per dir que t'hi posis com t'hi posis, acabaràs al forat, amb els cucs, com tothom, i d'això va tot plegat, oi que sí?, bé perdó per l'incís, m'ha semblat necessari fotre'm una cleca a mi mateix per anar a petar al jo a la més mínima, segueixo)

Inundarien tota l'escena amb llàgrimes,
feririen l'orella del públic amb mots hòrrids,

(Si representessin el meu drama, se sobreentén; una mica cregudet, no? Vull dir el meu drama és horrible, ja ho sé, però ara se me n'està anant una mica l'olla, amb: el meu drama sí que és fort, la meva tragèdia sí que és dura, jo sí que pateixo i no l'Hècuba aquesta amb el seu home i els seus cinquanta fills i filles morts, destrossats, dessagnats, violats, i tal, no? Ai, no sé.)

fent embogir el culpable i espantant l'innocent,
confonent l'ignorant i causant gran desori
als sentits, a la vista i l'oïda. Jo, en canvi...

(Ai, que ara ve quan m'agafa la vena massoca)

un canalla avorrit enfangat al seu cim,
somiatriutes covard, incapaç de lluitar,
i aquí sense dir res!

(l'autocrítica, senyores i senyors, és també una de les meves grandeses, perquè si a hores d'ara algú de vosaltres ja ho pensava, tot això, de mi, jo dient-m'ho a mi mateix us faig callar aquest pensament, soc capaç de parlar jo més malament de mi que els meus propis enemics, i ara us llenço el repte a vosaltres: que? sou capaços, vosaltres, de fer això que estic

fent?, sou també a vegades tan cruels amb vosaltres mateixos? Per què no proveu avui mateix, quan sortiu d'aquí, de fer aquest exercici que faig de dir-me a mi mateix les veritats a la cara? Seguim, seguim...!)

No, no, ni per un rei

a qui els seus bens preuats i l'estimada vida

van robar i destruir vilment. Sóc un covard?

Ningú no em diu malvat? Ningú no m'apallissa?

O m'arrenca la barba i me la llença a la cara?

(Ah, goita, no vaig afaitat, doncs?)

O em fot una hòstia al nas? O em fica la mentida

ben endins de la gola? No m'ho vol fer ningú?

Ha!

Redeu, ho encaixaria! Sí, perquè no pot ser,

tinc un fetge d'ocell i estic mancat de fel

per amargar l'ofensa com caldria, si no,

jo ja hauria engreixat tots els ocells de caça

amb les seves entranyes. Atroç, obscè i malvat!

sanguinari, traïdor, lasciu, bàrbar, malvat!

(apa, vinga, deu adjectius més?)

Oh, venjança!

(paraules, paraules, paraules, que ja porto així dies i ja veieu, de moment, molt bla bla bla i poca txitxa, l'escenari és ben net de sang i de cadàvers.)

Quin tros d'ase que soc! Oh, sí, oh que valent,

jo, que soc fill d'un pare que ha estat assassinat,

que el cel i que l'infern m'empenyen a venjar-me'n,

que ara, com una puta, obri el cor amb paraules,

i renegui i malparli com una cortesana,

una minyona!

(Apa aquí, no m'estic de res! Tot això en el futur, serà difícil de pair, ho sé, però a veure... dir que una puta cortesana bagassa t'obre el cor amb paraules també és bonic, depèn de com t'ho miris, no? Bé, no m'embolico més que serà pitjor el remei que la malaltia, segueixo. Ja acabo, us ho juro.)

Oh! Però quina vergonya!

(no ho dic per la comparança amb les dones diguem-ne lleugeres, eh?, ja us agradaria, ja; no, ho dic per la meua manca de... de... de... de tot. Segueixo, i ara, sí, acabo, us ho juro de jurar de jurament solemne.)

Cervell meu, amunt! Vinga! Ah, sí, he sentit dir
que els culpables, quan veuen una obra de teatre,
si l'escena és prou hàbil, tenen dintre seu
un impacte tan gran que gairebé tot d'una
arriben a confessar les seves malifetes;
Perquè encara que el crim no tingui llengua, parla
amb veu miraculosa. Faré que aquests actors
interpretin l'escena de la mort del meu pare
davant del meu oncle. Observaré els seus ulls.
El sondejaré a fons. Si s'estremeix,
ja sé el que hauré de fer. L'esperit que vaig veure
podria ser el diable i el diable bé pot
vestir-se amb formes suaus, i tant, potser també,
en veure el meu estat feble i malenconiós
-ell sempre té poder sobre aquests esperits-
m'enganya i em condemna. L'obra serà l'esquer,
la trampa on faré caure la consciència del rei.

I fi.

Apa, això és tot! No, un moment, no, no! No puc deixar això així! El diable? He parlat del diable? Què hi pinta aquí el diable? Acabo de dir que potser era el diable disfressat d'un vestit bonic (amb formes suaus) qui se'm va presentar fent-se passar pel meu pare? I per què dic que el diable és fort amb els dèbils i els malenconiosos? Si no hi crec, en Déu, com puc citar ara el diable i creure'm aquestes idioteses?

El teatre! Ah! El teatre! Faré servir el teatre per desemmascarar el culpable! Per verificar si és cert el que el fantasma m'ha revelat? Què vol dir, això? Ara poso en dubte el que tots ja havíeu vist? I us dic que per assegurar que tot és veritat muntaré una obreta dins aquesta obreta, és a dir que posaré un mirall dins el mirall, que espero que no creï un abisme infinit i no quedi tot en un joc sobre el joc que pot ser tant divertit com vulgueu però que no porti ben bé res... Però no! Es tracta d'això, de

jugar... amb uns jugadors... un joc que semblarà innocent però que no ho serà. Perquè el rei s'asseurà aquí davant a contemplar això amb innocència, però no només jo sinó que ara també vosaltres, sabent el meu propòsit, gairebé estareu més pendents de la cara del rei que de la representació mateixa: l'assassinat d'un rei fet per a l'espectador que és assassí d'un rei! Ah! Imagino el moment en què el rei autèntic s'espaventarà i tot jo ja m'estremeixo. M'excito. Bavejo. Sí. La sola idea de veure aquest moment em provoca un estat d'excitació absoluta, un èxtasi incontrolable. Vull, necessito veure aquest moment, aquesta dècima de segon en què el meu oncle veurà reflectit el seu acte abominable en la simulació o suposada ficció teatral davant seu.

I per què, tot això? Per què això del teatre dins el teatre és i ocupa un lloc tan salvatge gran dins aquesta obra que és sens dubte una de les més grans sinó la que més de la història de l'art i de la humanitat?

Ja us ho he dit abans, de manera implícita:

CERVELL MEU, AMUNT!

El cervell. Segrega. Amb el reconeixement. Una droga. Natural. Plaent. Necessària. Per viure. Per oblidar. Per combatre. El dolor. De la pròpia. Existència. Amarga. Absurda. Apàtica. I la droga. Fa. Que el que era a baix. Vagi amunt. La tristesa. Es torna. Eufòria. Bàlsam. Necessari. Per deixar. De pensar. Per poder. Per fi. Actuar. Que vol dir. Fer. Sense pensar. Sense frenar. El cervell. És. Una. MÀQUINA. Cervell meu. Amunt. Paraules-paraules-paraules. Teatre.

Fi de Hamlet.02.